

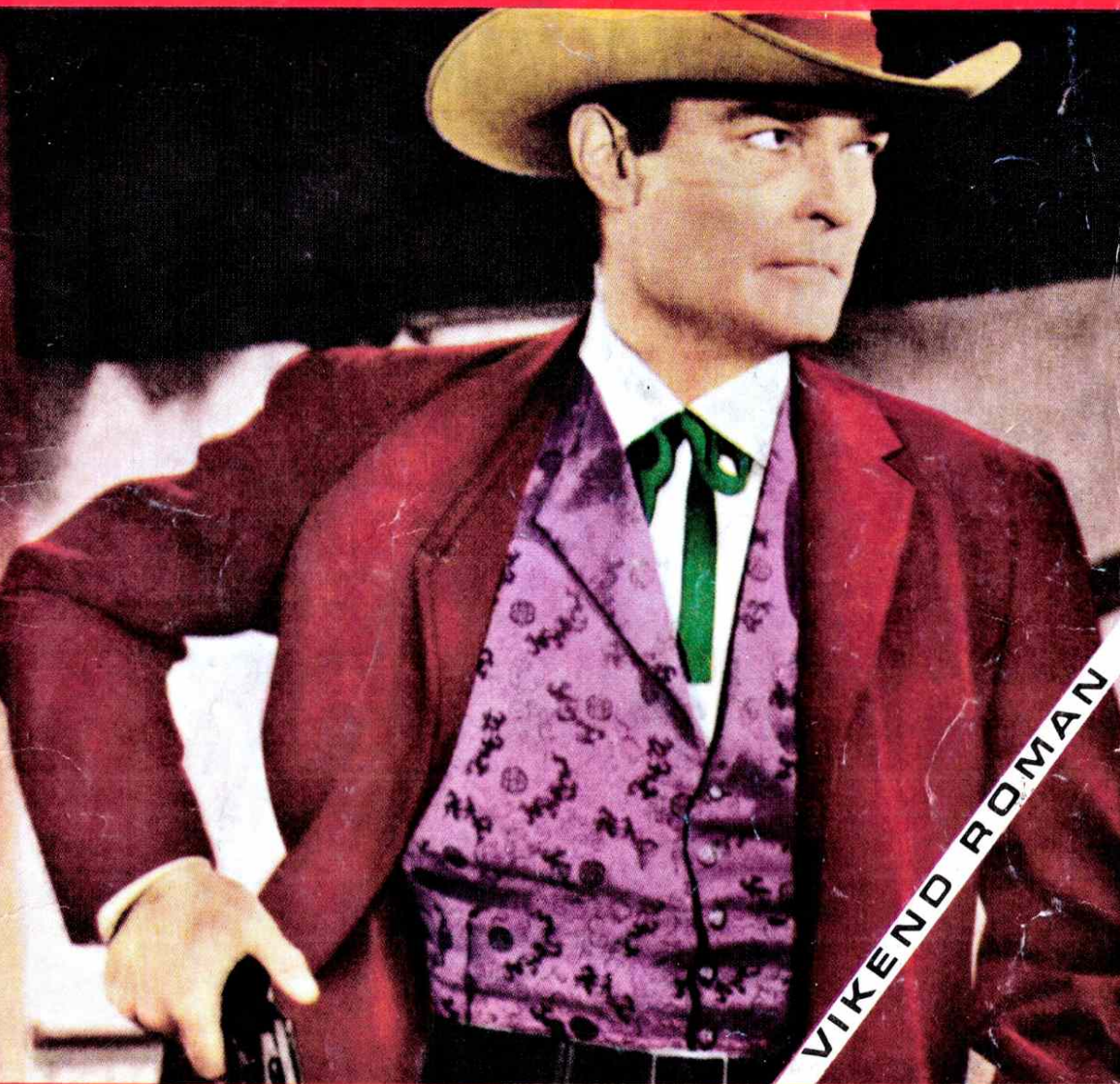


VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ:53

CENA 1 D.



BRONKO BIL

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

185



**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

BRONKO BIL

NASLOV ORIGINALA:

WILLIAM MARK — BRONCO BILL

Copyright by MARTIN KELTER

VERLAG 1969.

BRONKO BIL

Dogodilo se u jedanaest sati pre podne. Negde dole u pesku Teksasa uz samu granicu Novog Meksika, između Blezdoa i Vajtfejsa u ozloglašenoj pokrajini Košran.

Bilo je to jednog izuzetno toplog dana. Nad žutim peskom, sitnim kao brašno, treperila je jara kao težak olovni oblak. Bio je dovoljan samo dašak vetra da sitan pesak uskovitla na nekoliko jardi visine.

Jedan usamljeni jahač je nailazio sa zapada. Sedeo je na leđima crnog ždrepcu, koji je formalno vukao noge kroz pesak.

Čovek je bio visok i imao je bujnu crnu kosu, koja je provirivala ispod oboda šešira, pokrivenog debelim slojem prašine. Lice mu je bilo preplanulo i tamno, markantno, a sa njega je gledao par neobično plavih očiju. Jahač je nosio sivu, platnenu košulju, crne pantalone, a na opasaču, načičkanom mecima, visila su dva teška revolvera. Iz futrole kraj sedla virila je vinčesterka 73. Ovaj čovek bio je Vajat Erp, maršal iz Dodž Sitija.

Jahao je već pre nekoliko godina

iz Luboka za Rosfel. Danas mu se, međutim, učinilo kao da se u ovom kraju mnogo šta izmenilo.

Ova pomisao u najmanju ruku bila je čudna, s obzirom da je ceo predeo oko njega bio pust. Međutim, čovek iz Misurija mogao je da se zakune da je ovde još pre tri godine bilo kaktusa i to džinovskih dimenzija. Ili je možda, mnogo skrenuo sa svog kursa?

Svuda naokolo usijani vreo pesak i ništa više. Sa jugoistoka naovamo prostirala se ne naročito visoka peščana duna i presecala ravnici.

Maršal pogleda prema suncu.

— Oko jedanaest — promrmaljao je sebi u bradu.

Prema tome, popodne je mogao da stigne u Vajtfejs. U svakom slučaju, džinovski kaktusi, koji su ovde obeležavali severoistočnu granicu Ljana, moraju se uskoro pojaviti.

Vajat je terao konja u pravcu udoljice, uz same dune, kada je začuo prvo prodoran krik, a onda hitac.

Povukao je snažnije uzde i poterao konja između dve dune.

Kasnije mu je i samom bilo ne-shvatljivo kako je mogao tako da postupi. Najverovatnije je to bilo zbog nepodnošljive žege, koja mu je ne samo otežavala kretanje, nego, i razmišljanje.

Kada je povukao uzde, ždrebac se trgao i sa poslednjim ostacima snage počeo brže da povlači noge kroz pesak. To je bilo sve drugo, nego galop. Ujedno je ukazivalo na potpunu iscrpljenost ovog inače izuzetno brzog konja.

Tek što je ušao u prolaz između duna, ugledao je kako na nekoliko jardi od njega jedan čovek kliznu iz sedla i beživotno se sruči u pesak.

Na dvanaest koraka od njega, stajao je drugi jahač, u čijoj se ruci još uvek pušio kolt.

Čovek iz Misurija prošao je kroz usek, kada iza njega, nešto sa strane, odjeknu hitac.

Osetio je u zatiljku užasan bol, kao da ga je konj pogodio kopitom, a onda je sve utonulo u mrak. Kliznuo je iz sedla. Žestok pad na usijani pesak odmah ga je vratio svesti. Međutim, ostao je da leži i dalje nepomično. Srećom tako da je mogao ispod spuštenih kapaka da gleda u pravcu odakle je hitac ispaljen.

Strelac se nalazio gore na ivici dune. Vajat nije mogao da mu razazna lice od crvenih kolutova koji su mu igrali pred očima.

Strelac iz zasede dade znak svom saputniku, pa obode konja.

Maršal se odmah uspravi i nesigurnim nogama potrča prema svom konju. Iscrpljena životinja je uzmakla od straha nekoliko koraka u stranu. Vajat istrže vinčesterku iz futrole i pogleda oko sebe.

Od dvojice jahača nije bilo ni traga.

Maršal se vinu u sedlo, još uvek poluošamučen i potera svog ždrepcu ponovo kroz usek između duna. Dvojica jahača su u međuvremenu prevalila dobar komad puta od mesta svog nedela.

Vajat obrisa lice. Ponovo je osećao kako mu se muti svest. Nagnuo se nad vrat konja i svom snagom uhvatio za vrh sedla. Sasvim lagano je klizio sa konja i ostao da leži u pesku. Ovog puta ostao je da leži tako prilično dugo. Probudilo ga je kliktanje orlova lešinara. Prvo što je video bio je njegov konj, koji je stajao oborene glave. S mukom se uspravio i pogledao oko sebe. Polako su mu se vraćali događaji u svest.

Nedaleko od njega, ležao je čovek, koga su dva razbojnika izbacila iz sedla. Pošao je ukočenih udova prema njemu i odmah ugledao da pred sobom ima mrtvog čoveka.

Bio je to čovek tridesetih godina, srednje visine, tamnog lica i bujne brade. Nije bio naročito dobro odeven. Ni njegov konj, koji je stajao na nekoliko koraka, nije vredeo mnogo.

Čovek iz Misurija se vrati do svog ždrepcu, prihvati uzde i povede ga kroz prolaz prema otvorenoj preriji.

Nije hteo ponovo da se penje u sedlo ne samo zbog toga što bi mu to teško palo, nego i da ne opterećuje još više i onako iscrpljenu životinju. Teško je odmicao, korak po korak, u pravcu istoka.

Hitac koji ga je okrznuo po zatiljku, prilično ga je ošamutio, tako da se posle nekoliko stotina jardi sručio na kolena.

Bio je to jeziv prizor: čuveni maršal Erp iz Dodž Sitija klečao je u usijanom pesku Teksasa, poluonesvešten, mučen bolovima i potpuno bespomoćan. Uz sve to, mučila ga je neopisiva žeđ.

„Moram dalje!” dobovalo mu je u glavi. „Dalje, dalje, Vajtfejs ne može biti daleko.”

Izdigao je malo glavu iz peska. Već taj neznatni pokret, izazvao je užasan bol u zatiljku i leđima. Oči su mu gorele, zapaljene peskom i nesnosnim sunčevim zracima.

Oko njega je bio samo pesak i ništa drugo. Dokle god mu je pogled dosezao samo užareni pesak.

Gde li je grad?

Gde su kaktusi?

Gotovo je nemoguće da je zalutao. Još jutros je krenuo tačno sa zapada istim putem i istim pravcem kao i ranije. Međutim, kaktusa nigde nije bilo.

Posle dužeg očajničkog razmišljanja, odlučio je da krene prema severu:

— Mora biti da sam promašio pravac, izgubio kurs!

Lica izobličienog od bola, uspeo je ponovo da stane na noge, poveo svog crnog ždrepcu za uzde i krenuo prema severoistoku.

Potpuno klonulo vukao se korak po korak.

Već pre izvesnog vremena primetio je da mu ždrebac sve češće zateže uzde. Pošto mu je to zatezanje svaki put izazvalo neprijatan bol, jednostavno ih je pustio.

Na svoje veliko iznenađenje, utvrdio je da se njegov ždrebac uputio oštro prema istoku i da je čak dobio neku snagu. Životinja se zaustavila pred jednim malim pešča-

nim brežuljkom, koga je Vajat već primetio, ali nije obraćao pažnju.

Ždrebac se ukopao ispred brežuljka i počeo da rže. Lagano se približavao konju, kada ovaj počeo očajnički da kopa kopitom.

Stajao je nekoliko trenutaka tako kraj svog vranca, a onda mu iznenada sinu ideja kroz glavu. Odvezao je sa sedla svoj mali ašov, sručio se kraj konja i počeo da kopa poslednjim ostacima snage. Ubrzo je ispod vrelog peska ugledao obris velikog kaktusa, koji je bio posečen.

Vajat rukavom obrisa lice i obazre se. Svugde u okolini nalazili su se peščani brežuljci.

Džinovski kaktusi su dakle, bili posečeni!

Maršal ašovom iskopa vlažnu srž kaktusa i protrlja njome svoje užareno lice. Ždrebac zagnjuri njušku u kaktus.

Već i ovo malo osveženje donelo je i čoveku i konju novu snagu.

A pomisao da se nalazi na pravom putu, i da Vajtfejs doista ne može biti više daleko, osnažio je čoveka iz Misurija. Ta snaga kao da se prenela i na konja.

Vajat se pope u sedlo i uputi prema istoku. Znao je tačno da snaga koju sada crpi iz svog konja predstavlja poslednju rezervu, ili, bolje rečeno, pokretačku snagu izazvanu novom nadom. I čovek i životinja bili su zaista na kraju svojih moći.

Konj se vukao sve umornije i umornije, tako da je na kraju već posrtao.

Veče se spuštalo. Senke konja i jahača bivale su sve duže.

Čovek iz Misurija je već odavno

sjahao. Sa gvozdenom upornošću vodio je konja za uzde.

Kada je sunce zašlo za horizont, maršal zastade. U daljini je ugledao obrise kuća.

— Vajtfejs — rekao je Vajat tiho. — Hajde, crni, tamo napred ima vode.

Reč voda kao da je imala čarobno dejstvo na iznurenu životinju. Možda je čak primetila kuće.

Čovek iz Misurija skupio je još toliko snage da se popne u sedlo. Pola sata kasnije ujahao je u glavnu ulicu Vajtfejsa.



Džef Bleborn stajao je kraj otvorene kapije svoje kovačke radionice i posmatrao jahača.

— Gospode, odakle li ovaj dolazi? Nije valjda jahao kroz peščanu pustinju Ljana?

Džoni Parker, sedobradi starac, čija se radnja nalazila na suprotnoj strani ulice, pogleda preko ivica svojih naočara i odloži veliki nož za sečenje kože iz ruke kada je na strančevoj glavi ugledao ranu.

Uz saračku radnju nalazila se perionica Emi Braun. Devojke su napustile posao i pritrčale prozoru. Zaorilo se nekoliko uzvika straha, kada su ugledale stranca.

Desetinu koraka dalje nalazio se „Santa Kruz” salun. Vlasnik, Džoe Šefild stajao je na vratima i podozrivo posmatrao stranca.

Na suprotnoj strani ulice nalazio se Ed Poterov bar „Zlatni zapad”. Rik Holden, kelner, koji je radio kod starog Potera, odgurnuo je zavesu od perli da bi imao bolji vidik. Čak je i Larija Lija, vlasnika

teksaške banke, radoznalost izmamila na ulicu da bi video čoveka koji je u grad dolazio sa zapada.

Gospođica Besi Longharn, krojačica, Džon Blomfild, pekar i Vini Česterton stari predsednik opštine, svi su iznenađeno posmatrali stranca. Čak ga je i Ernest Barn, šerif, posmatrao kako nailazi. Dežmekasti čuvar zakona stajao je namrštena lica u otvorenim vratima svoje kancelarije.

Svi su ga posmatrali dok je ulazio u grad. I svi su videli da je ranjen, iscrpljen, iznemogao.

Ispod „Kremona” hotela stranac je najzad kliznuo iz sedla, poveo svog konja do pojila, zgrabio šakom vodu i zapljusnuo se po licu, a onda je uspravljen pošao prema ulazu u hotel.

Svi su ga dobro videli, a niko nije ni slutio kakav će pakao nastati njegovim dolaskom.

U baru „Zlatni zapad” osim dvojice starijih ljudi, naslonjenih na šank, nije bilo nikoga.

I ovoj dvojici ljubitelja dobrog pića i dokoličenja uz šank, nije promakao dolazak stranca.

— Hej! — reče jedan, lukavog, crvenog lica. — Jesi li video onoga?

— Da — odgovori drugi, razvučeno.

Čovek crvenog lica procedi kroz zube.

— Taj momak izgleda prilično odrpano.

— Da.

— Zar ovde, u ovaj napušteni grad, bogu iza leđa, uvek moraju da dolaze takve skitnice? Vajtfejs je i bez njih već dovoljno bedan.

Ted Kaningam, kako se zvao čovek crvenog lica, naravno sasvim

je zaboravio da je pre sedam godina došao u ovaj grad još u gorem stanju. Kako i da ne zaboravi kada je danas bio vlasnik trgovine mešovitom robom. Majk Everet, njegov sabesednik, još je pre sedam godina, bio ćutljiv čovek, škrt na rečima. Konjušnica, tik uz teksašku banku, bila je njegovo vlasništvo.

Mladi Roni Anderson, koji je jahao poprečnom ulicom prema glavnoj, zaustavio je konja i podbočio se o sedlo, posmatrajući stranca.

Dvadeset i pet stanovnika Vajtfejsa videlo je čoveka iz Misurija kako dolazi.

Grad ovaj trenutak nikad neće zaboraviti.



Vajat Erp je prišao recepciji. Iz susedne prostorije izašao je sedokosi čovek, obrisao ruke o pantalone, a onda nadlanicom protrljao usta. Posmatrao je stranca podozrivo ispod oka i upitao:

— Šta je, mister?

— Mogu li da dobijem sobu?

— Sobu? Slušajte, čoveče, mi ovde imamo hotel, a ne svratište za ... Vlasnik hotela zastao je u pola reči. Sreo je pogled kristalno jasnih strančevih plavih očiju i umuknuo.

Vajat baci dva komada srebrnog novca na recepcijski sto.

— Da li je dovoljno?

Džoe Mek Loj, vlasnik hotela, veštim pokretom privuče novac, koji se za tili čas, gotovo mađioničarski, nađe u džepu njegovih pantalona.

— Ol rajt, mister — objasnio je sada već ljubazno. — Soba sedam. Sam će vam je pokazati.

Na vratima koja vode u dvorište, sada se pojavio šezdesetogodišnji crnac, kao sneg bele kose i pošao ispred čoveka iz Misurija uz stepenice.

Maršal mu stavi napojnicu u ruku.

— Moj konj je napolju, Sam. Hoćete li se, molim vas, pobrinuti da bude odveden u štalu?

— Ol rajt, mister.

Četvrt sata kasnije maršal iz Dodž Sitiya ponovo se pojavio na ulici. Uputio se pravo prema šerifskoj kancelariji.

Dežmekasti čuvar zakona radio je isto ono što i inače, kada nije stajao na vratima svoje kancelarije: ležao je ispružen i tupo piljio u tavanicu.

Kada je začuo kucanje na vratima, nije se čak potrudio ni da ustane.

Vajat stupi u kancelariju.

Šerif žmirnu i oštro ga odmeri. Hej, zar ovo nije onaj stranac, koji je onako prljav i izmučen stigao u grad? Prokletstvo, veoma brzo se oporavio. Bio je umiven, obrijan, imao čistu košulju na sebi i izgledao sasvim drugačije nego malopre. Da nije bilo rane, koja se protezala od potiljka gotovo do slepoočnice, Barn ga najverovatnije ne bi ni prepoznao.

Čovek iz Misurija obavestio ga je o svojim doživljajima u blizini polja kaktusa. Šerif Barn lagano ustade.

— Hej, čoveče, niste li vi celu tu priču sanjali?

— Sanjao sam tu priču isto toliko koliko i hitac, koji me je zahvatio, mister — uzvрати Vajat.

Šerif povuče pantalone na gore,

zatim prođe prstima obe šake kroz oštru prosedu kosu i reče mrzovoljno:

— Niste dobro videli ni jednog napadača?

— Ne, za to mi nisu dali prilike.

Šerif klimnu glavom i učvrsti opasač.

— A, ubijeni, kako je on izgledao?

Po načinu, na koji je postavljao pitanja, jasno se moglo zaključiti da strančevim rečima ne pridaje nikakav značaj.

Maršal strpljivo opisa ubijenog. Čuvar zakona sleže ramenima.

— Takav opis odgovarao bi svakom drugom čoveku u ovom gradu, mister. S time ne možemo ništa da počnemo.

Šerifu se, očigledno nije išlo napolje u pustinju. Ovde u kancelariji, bilo mu je znatno ugodnije. Postavio je zatim još niz besmislenih pitanja, a onda zaključio:

— I uopšte nije ni malo jednostavno utvrditi kuda su se ta dva lupeža uputila.

— Ne, to nipošto nije jednostavno — uzvratila Vajat i izađe napolje.

Odmah mu je bilo jasno da čuvar zakona u Vajtfejsu neće ništa preduzeti.

Maršal se uputio u konjušnicu da obiđe svog konja. Crni Sam se dobro pobrinuo za životinju. Uostalom, Vajat u to uopšte nije sumnjao. Ovamo ga je dovelo nešto sasvim drugo: tražio je jednog konja — riđu kobilu.

Nije mogao da vidi lice čoveka, koji je na njega pucao, pa tako ne bi mogao da ga prepozna, ali je zato video napadačevog konja, dugonogu riđu kobilu, sa kratkim re-

pom. Konj, koga je jahao ubica, bio je kulaš.

Vlasnik konjušnice upravo je izlazio iz kuće i ugledao stranca na kapiji. Majk Everet lagano priđe kapiji.

— Vaš konj je dobro smešten, mister.

Vajat samo klimnu glavom i pođe uz Evereta ponovo do štale. Tada je tek primetio kobilu s kratkim repom.

— Lepa životinja — rekao je.

Everet je sledio njegov pogled.

— Mislite?

— Da, ja sam posebno slab prema toj vrsti.

Vlasnik konjušnice nabra obrve. He, stranac je doista osobenjak. Kako je uopšte mogao da obraća pažnju na takvog beznačajnog konja! Životinja je pripadala starom Bradoku. On bi se sigurno rado odrekao riđe kobile, ako bi mu neki ludak ponudio pristojnu svotu.

— Slušajte mister, ako skrenete ovde, napred, pored kasapina u sporednu uličicu, čim prođete trideset koraka naići ćete na jednu staru, oronulu kuću. Tamo stanuje Džoe Bradok. Riđuša pripada njemu. Možete da pokušate, možda ćete je kupiti jeftino. Mislim, za trideset, ili čak dvadeset devedeset dolara. Hoćete li da ja govorim sa njim?

Čutljivi Majk Everet odjednom je postao veoma pričljiv. Činilo mu se da se iza svega ovoga krije dobar posao.

Maršal odmahnu rukom.

— Pustite, mister, nemojte se truditi, otići ću lično.

Rekavši to, napustio je dvorište konjušnice.

Nije trebalo preći trideset kora-

ka da bi se u sporednoj uličici primetila kuća Džoa Bradoka. Strčala je, onako nakrivljena, ispred ostalih i ostavljala utisak kao da će se svakog minuta sunovratiti na prolaznike.

Vajat zakuca na ulazna vrata. Odmah zatim čulo se kako neko vuče noge uz ravnomerno udaranje štapa.

Vrata su se otvorila ispred čoveka iz Misurija.

Pred Vajatom Erpom stajao je visok, pogrbljen čovek od oko sedamdeset godina. Lice mu je bilo izbrazdano stotinama bora, usne su mu bile kao crta i na krajevima oborene na dole.

Bez izraza i prazno gledale su širom otvorene sive oči negde mimo maršala. Čovek je bio slep.

Vajat hitro podiže ruku prema obodu šešira. Da starac nije bio slep, tog trenutka bi bar trepnuo. Međutim, ostao je nepomičan.

— Dobar dan. Rado bih govorio sa mister Bradokom.

Usahle starčeve usne se pokretoše.

— Ja sam Džoe Bradok.

— Moje ime je... Stap — rekao je Vajat. U poslednjem trenutku je odlučio da je možda bolje da ne govori svoje pravo ime.

Starac je stajao kao okamenjen i tek posle izvesnog vremena upitao:

— Šta hoćete?

— Ja sam u potrazi za konjem, mister Bradok.

— Ja nemam korala, mister. Obratili ste se na pogrešnu adresu.

— Znam, nego ja sam u konjušnici video vašu riđu kobilu.

— I? Nećete valjda tog konja? Čoveče, pa to bi bila čista ludost! Kobilu je veoma stara i već mese-

cima nije izlazila iz konjušnice. Velika je glupost, gotovo ludost, što plaćam za nju smeštaj u konjušnici. Međutim, ja sam veoma vezan za tu životinju, jer je imam već dvanaest godina. Onda još, kada sam je kupio, morala je imati već najmanje tri ili četiri godine.

Vajat reče tiho:

— Kobilu ne stoji već mesecima u štali, mister Bradok.

Starac se gotovo brecnu:

— Šta to treba da znači?

— Kobilu je danas jahana.

— Danas jahana? Moja stara, riđa kobilu? Slušajte, mister, to ne može biti istina. Ja nemam ni sina, ni bilo kog drugog, kome bih dozvolio da jaše mog konja.

— Pa ipak, kažem vam, da je vaša kobilu danas jahana. Naime, danas pre podne, oko jedanaest sati, video sam je daleko napolju u puštinji. Tamo, gde su ranije bila polja kaktusa.

Vajat je oštro posmatrao starčvo lice. Ono je, međutim, ostalo nepromenjeno.

— Ja vas ne razumem, mister — rekao je starac. — Vi hoćete da me ubedite da ste videli moju kobilu, napolju u Ljanu, gde su polja kaktusa.

— Gde su bila polja kaktusa.

Sada sedi starac nabra obrve.

— Šta ste to rekli, mister?

— Rekao sam: gde su bila polja kaktusa.

— Kako da to shvatim? Zar više nisu tamo?

— Ne, kaktusi su posečeni.

— Posečeni? Ama, čoveče, o čemu vi to govorite? Ko bi uklanjao velika polja kaktusa, bog s vama?

— I ja bih to rado voleo da sa-

znam, mister Bradok. Pre svega bih veoma rado izmenjao nekoliko reči sa čovekom, koji je danas pre podne sa vašim konjem bio napolju u Ljanu i mene metkom izbacio iz sedla.

Starac je bio tako zbunjen, da nije mogao da dođe k sebi.

Vajat ga je pustio da se pribere. Konačno, Bradok progovori:

— Možete li da se zakunete da je to bio moj konj?

— Da, mogu, svakako!

Starac se uspravi i reče odlučno.

— U redu, mister, hajdemo.

Krenuo je napred. Pri svakom koraku njegov štap je oštro lupio o tle.

Vajat se divio sa kakvom sigurnošću je slepi starac napustio kuću i stupio na ulicu.

— Hoćete li da vas vodim, mister Bradok?

— Ne, hvala, mister, za ovih pet godina i te kako dobro sam zapamtio put.

Prešao je ulicu i zaustavio se pred prizemnom, zapuštenom, uzanom kućom. Gurnuo je vrata nogom i povikao iz sveg glasa:

— Džilbert!

Na to se na vratima pojavi zbunjena žena. Mogla je imati oko trideset godina. Lice joj je bilo izrazito blede, dok su joj oči bile upale i bez sjaja.

— Oče! — promucala je.

— Nisam tebe zvao, Ajrin. Gde je Džilbert?

Pošto žena nije odgovorila, gurnuo je u stranu i ušao u hodnik. Vajat je ostao na vratima i gledao za visokom, uspravljenom, starčevom prilikom.

Izenada se Bradok munjevito ok-

renuo i njegov čvornovati štap zazvižda kroz hodnik. Zatim se čuo oštar udar, a odmah zatim krik bola. I žena je takođe vrisnula. Štap je ponovo zazviždao još jednom i još jednom. Svaki udarac je pratio jauk pogođenog i vrisak žene.

Onda je slepi čovek kroz hodnik izgurao mlađeg čoveka na mali trem.

— Evo, mister, je li ovaj momak sedeo na leđima moje kobile?

Vajat je posmatrao neobično, izduženo lice i dva mala, sitna, prodorna oka.

Čovek je mogao imati oko trideset godina, bio je srednjeg rasta, mršav. Kosa mu je bila smeđa i kovrdžava, a odelo dotrajalo. Pokušavao je obema rukama da zaštiti leđa. Vajat ga je gledao pravo u oči.

— Ne znam — odgovorio je tiho.

— U svakom slučaju, čovek koji je danas pre podne sedeo na leđima vašeg konja, izbacio me je iz sedla hicem iz puške. A njegov pratilac, koji je jahao kulaša, ustrelio je jednog čoveka.

— Džilbert! — grmeo je starčev glas hodnikom.

Džilbert Bradok se zgrči, kao da je ponovo dobio udarac štapom.

— Šta hoćeš, oče?

— Čuo si šta je ovaj čovek rekao.

— Da.

— I šta imaš na to da kažeš?

— Ništa, ja s tom stvari nemam ništa.

Tras! Čvornovati štap se uz zvižduk sruči na Džilbertovo rame. Pokušao je da uzmakne.

Slepi starac ga je stigao, preprečio put i udarcima doterao do vrata.

Tras, tras!

— Govori — vikao je starac. — Govori, momče, inače ću sasvim zaboraviti da si mi sin!

Džilbert je obema šakama zaklonio glavu.

— Šta treba da govorim, oče, ja... ja uopšte ne znam šta ovaj čovek hoće. Nikada ga još u životu nisam video. Sigurno ga je Bret najmio kako bi me opanjkao kod tebe. Ja... Tres!

Džilbert besno uzviknu i maši se desnicom za kolt.

No, čovek iz Misurija je već držao svoj veliki revolver u levoj ruci.

— Ostavite svoj kolt u opasaču, čoveče! — rekao je muklo.

Starac se ukoči.

— Šta je sad to? — rekao je slomljenim glasom. — Ovo prokletost štene je htelo da uperi revolver na svog slepog oca! Da, tako nešto sam mogao i da pretpostavim. Ti, bedni lupežu, ja...

Kada je Vajat video da uzbuđeni starac ponovo zamahuje štapom, reče oštro:

— Ostavite to, mister Bradok. Ovaj čovek govoriće pred šerifom i odgovarati na njegova pitanja.

Energičnim pokretom pokazao je Džilbertu da izađe na ulicu.

Lice umorne žene dobilo je boju pepela. Gotovo se obisnula čoveku iz Misurija o vrat.

— Ne — vrištala je prodorno. — Mi imamo sedmoro dece!

— Ajrin — brecnuo se slepi starac. — Ti idi u kuću. Ako je tvoj muž umešan u ovo ubistvu, biće obešen!

Starac je to rekao muklim glasom. Lice mu je pri tom postalo još tvrđe, još ogorčenije.

Vajat je sklonio ženu s puta, a onda vratio revolver u opasač.

— Napred! — rekao je odsečno.

Džilbert Bradok krenuo je i pošao nekoliko koraka napred.

Onda se dogodilo.

Vajat se u tom trenutku nalazio na svega tri koraka iza Džilberta.

Žena je stajala na ivici trema, pognute glave. Slep starac gore na vratima. U to ulicom odjeknu pucaj.

Kao ošinut gromom maršal se sruči na tle i ostade da leži lica zariivenog u prašinu.

Maršalove nevolje su se nastavile.

Stari Bradok se trgao i napregnuo to osluškivao. Žena je podigla glavu. Od straha je otvorila usta, ali nije pustila ni glasa.

Džilbert Bradok je zastao i sasvim lagano se okrenuo.

— Džilbert! — vikao je starac iz sveg glasa.

Sin je dozvolio da proteknu pet beskrajnih sekundi, pre nego što je muklim glasom odgovorio:

— Da.

Starac je uzbuđeno disao.

— Džilbert! Šta se dogodilo?

Žurnim koracima pošao je preko trema i prvi put od kako je oslepeo naleteo je na stub trema, jer je bio veoma uzbuđen. Udarac ga je odbacio korak unazad.

— Džilbert! Odgovori konačno! Šta se dogodilo?

— Ne znam. Stranac je pogođen.

— Pogođen? Ko ga je pogodio? Mister Stap!

Starac ispusti štap i pipajući pođe niz stepenice, a onda gotovo četvoronoške, pipajući ispred sebe, pođe ka sredini ulice.

Iako slep, nepogrešivo je puzao u

pravcu pogođenog i uskoro ga do-
dirnuo laktom. Zatim ga je opipa-
vao drhtavim rukama.

— On, on je mrtav! — jedva je
prevalio preko usahljih usana. Za-
tim se uspravio i okrenuo glavu u
pravcu gde je smatrao da mu se
nalazi sin. — Džilbert — rekao je
sasvim tiho, — Džilbert, on je ustrel-
jen, ubijen. Pozadi, na njegovom
šeširu, napipao sam rupu. Pozadi.
Džil, shvataš li, pozadi! — Zatim je
ispruženih ruku pošao teturajući
prema sinu.

Džilbert se nije usudio da se mak-
ne sa mesta. Starac je formalno na-
leteo na njega, dohvatio ga svojim
snažnim, koščatim šakama i počeo
da ga drmusa.

— Džil, lupežu! Ti, prokleti, bed-
ni lupežu! Zašto nisi pošao u zat-
vor? Kamo sreće da su te već odveli
u Fort Vort zbog saučesništva u
ubistvu. Džil! Ti si ga ubio, pucao
si mu u leđa, kao poslednja bedna
kukavica.

— Ne, oče! Pusti me, pusti me!

Starac je van sebe udarao sina pe-
snicama po licu.

Konačno je Džilbert uspeo da uz-
makne, tako da je starac povučen
snagom sopstvenog udarca, pao na
zemlju.

Klečao je u žutoj uličnoj prašini,
oborio glavu i ostao tako, u tom po-
ložaju.

Bio je to užasan prizor.

Nekoliko jardi dalje ležao je mar-
šal iz Dodž Sitija nepomičan.

— Ti ćeš visiti, Džil! Sada će te
oni obesiti!

Mladi čovek očajno povika:

— Ali, to je besmislica! Ja sam
išao ispred njega. Da, Ajrin može
da posvedoči i Baldford, takođe. On

je stajao pored svojih vrata. I on
može da posvedoči. I Dandi i Džek
Helbom bili su takođe na ulici.

— Ubico! — promrsi stari čovek.

U to se žena već pribrala, pohi-
tala prema ocu svoga muža, pomo-
gla mu da se uspravi i odvela ga
prema svojoj kući.

Vajat Erp je još uvek ležao na
zemlji.

Džilbert Bradok ga je posmatrao
nemirnim pogledom.

Odozgo, glavnom ulicom, nailazio
je šerif. Sledilo ga je nekoliko lju-
di.

Čuvar zakona Barn zastade kraj te-
la pogođenog i počeo se iza uha.

— Ja ga poznajem.

Doktor Flober, sedi čovek oštarih
crta, promrmlja.

— Ko je on?

Šerif promrsi sebi nešto u bradu,
a onda se obazre po ulici.

Doktor Flober se saže. Kada je
hteo da okrene na leđa čoveka, ko-
ga su smatrali mrtvim i sasvim se
nagnuo nad njega, čuo je tiho šapu-
tanje:

— Nemojte se uplašiti, doktore.
Naročito nemojte dozvoliti da bilo
ko nešto primeti. Nisam mrtav. Zr-
no je pogodilo metalnu pločicu koja
se uvek nalazi u mom šeširu. Na-
redite da me odnesu u vašu kuću.
Moram da pronađem čoveka, koji je
pucao na mene. Moje ime je Vajat
Erp.

Lekar se trže.

Barn i ostali su to primetili.

— Šta je bilo? Da li je možda
živ? — ispitivao je šerif.

Lekar se lagano uspravljao. Bilo
mu je potrebno da se malo pribere.

— Ne — rekao je zatim, ne baš
sigurnim glasom. — Čovek je mr-

tav. Ipak, moram ga detaljnije pregledati. Džeferson, prihvatite ga, molim vas. Odnećemo ga u moju kuću.

Džeferson je pomogao da tobož ubijenog čoveka odnesu sa ulice.

Kada je čovek iz Misurija bio smešten u Floberovu ordinaciju stari lekar je ispratio Džefersona.

Pošto su ostali sami Vajat Erp se uspravi skide šešir i počeo da trlja glavu.

— Prokletstvo, bio je to prilično jak potres! Veliko vam hvala doktore!

Flober koji još uvek nije mogao sasvim da se pribere začuđeno je posmatrao maršala.

— Hej, čoveče, zar vam doista nije ništa?

— Ne.

Vajat izvuče metalnu pločicu iz postave šešira i pruži je lekaru.

Ovaj je posmatrao zadivljeno.

— Grom i pakao! Zar je tako nešto moguće? Sve mi se čini da je ovu stvarčicu olovna kugla već češće zahvatila — rekao je uplašeno.

— Da, doktore, ovaj mali komad metala do sada mi je i te kako dobro poslužio. Ako metak dođe sa veće daljine, oseti se kao potres, ili se u najgorem slučaju onesvesti. Što je razdaljina manja, jasno, opasnost je sve veća.

Čovek iz Misurija je tužno gledao rupu na svom šeširu.

— Njega morate zameniti novim — primeti lekar nesigurno.

— Ne, doktore, u ovom žarkom kraju je ovakva ventilacija na šeširu dobro došla. Osim toga, nikad se ne zna da već u sledećem trenutku ne bi i nov šešir dobio ventilaciju.

Vajat ponovo stavi šešir na glavu. Lekar mu priđe bliže i odmeri ga od glave do pete.

— I vi ste doista Vajat Erp? — upitao je još uvek sumnjičavo.

Maršal se maši za džep, izvuče iz njega zvezdu i pruži je lekaru.

Flober je prihvati i počeo pažljivo da je zagleda. „Maršal — Dodž Siti”. Zatim okrete zvezdu. „Vajat Erp”! Doista, to ovde piše.

Vratio je maršalu zvezdu, a ovaj je ponovo stavi u džep.

— Vajat Erp — rekao je još jednom, više za sebe, stavio ruke na leđa i prošetao po svojoj ordinaciji.

Vajat ga iznenada trže iz razmišljanja.

— Poznajete li ovde, u Vajtfejsu, čoveka koji jaši kulaša?

Doktor Flober zamišljeno protrlja bradu.

— Kulaša? Na žalost, ne, maršale. To jest, čekajte, ipak mislim da znam jednog čoveka, koji ima takvog konja. On se zove Džubel Kornvol i stanuje — he, pa on stanuje odmah pored starog Bradoka. Šta je sa tim čovekom? Da nije on možda pucao?

— Pojma nemam, to treba tek utvrditi.

Lekar je uzbuđeno disao.

— Grom i pakao! Vajat Erp u gradu! U mojoj kući! Tek što se pojavio, a već je nastala gužva! — Zatim je pucnuo prstima. — Mogu da se kladim u sto prema jedan da bi se ovde neki ljudi onesvestili kada bi znali ko je došao u Vajtfejs. Nebesa, maršale, sve mi se čini da će ovde doći do velikog obračuna!

— Do sada su se samo drugi obračunavali sa mnom, doktore.

— Gospode, da, kada samo pomi-

slim da je taj lupež na vas pucao s leđa i sada živi u uverenju da ste vi mrtvi — tu još može svašta da bude.

— Bez brige, doktore, danas sam imao izuzetno loš dan.

Da, tako je, ali dan još nije bio završen.

Na maršala iz Dodž Sitija toga dana ispaljena su dva metka. Prvi u toku prepodneva, ništa manje opasan od ovoga, ispaljenog popodne, koji je izbušio rupu na Erpovom šeširu i odbio se o metalnu pločicu.

Doktor Flober je očistio maršalovu ranu i hteo da zalepi flaster.

Vajat odmahnu rukom.

— Ne, doktore, iz iskustva znam da tako nešto daleko pre zarasta bez flastera i zavoja.

Maršal je ostao u lekarevoj kući sve dok mrak nije ovladao gradom. Kada je upravo hteo da krene, neko je zakucao na ulazna vrata.

Bio je to šerif.

— Helo, doktore!

— Ah, to ste vi šerife — odazva se lekar mrzovoljno. — Šta se desilo?

— U stvari, ništa.

— Onda laku noć, šerife. Imam još mnogo posla.

— A ona stvar sa strancem? Mislio sam, vi ćete napisati izveštaj. Mislio sam da je najbolje da postupimo onako kako nam je predložio Džilbert Bradok. Stranac je sigurno bio neka skitnica...

Lekar je morao da stegne zube da ne bi prsnuo u smeh, a šerif nastavio.

— Bradok je, naime, predložio da sastavimo izveštaj tako kao da ga je Džil ubio u nužnoj odbrani.

— Džil Bradok? Ali on uopšte nije bio taj.

Šerif prekorači prag i uđe u hodnik. Podozrivo je nabrao obrve.

Flober je bio ljut na samog sebe što mu je ta rečenica izletela.

— Kako ste to mislili, doktore? — promrsio je Barn.

Flober se snašao i nemarno odgovorio.

— Pa stranac je ustreljen s leđa. Bradok je stajao ispred njega, kada smo mi naišli. Osim toga, metak je došao iz veće, mnogo veće daljine. Ubica je strelac iz zasede, jedna prokleta kukavica.

Lekar se ponovo malo više istrčao, dajući oduška svom ogorčenju i gnevu.

Vajat Erp, koji je stajao zaklonjen vratima, iza doktora, lagano ga povuče za ruku.

Flober se nervozno nakašlja.

— Ol rajt, šerife. Mi možemo, uostalom, i sutra da razgovaramo dalje o toj celoj priči. Ja danas imam još dosta posla. Zbog žute groznice, koja se pojavila na Salanranču. Moram o tome da pošaljem izveštaj u Dalas. To je obavezno pri pojavi sličnih bolesti.

Lekar se trgao, kada je video da mu Barn prilazi nekoliko koraka bliže.

— Slušajte, doktore, mislim u vezi sa onim što ste rekli o ubijenom strancu, ja...

— Sutra!

— Ne, to moramo odmah raspraviti. Vi ste u zabludi, doktore. — Barn se nasmeja izveštačeno. — Znate, to se već dešava ljudima u vašim godinama, opterećenim tolikim poslom. Bojim se da će vas posao u našem gradu sasvim uništiti.

Krajnje je vreme da u ovaj grad dođe još jedan lekar. I sami morate priznati da je jedan lekar na sedam stotina stanovnika više nego nedovoljno. Ne, ne, doktore, vi ste se očigledno prevarili. Metak nije došao od pozadi, nego spreda. Vidite, rupa na šeširu nalazila se napred i... — šerif je počeo da muca.

— I? — ispitivao je lekar. — Samo nastavite sa svojom smušenom pričom. Vi, u stvari, hoćete da sebi uštedite svaki trud, mister Barn. Kako da ne, zrno je spreda ušlo, izbušilo rupu, protrčalo u polukrugu oko glave, pa se onda zarilo u potiljak. To ste u stvari hteli da kažete, zar ne?

Barn je kipteo od gneva.

Flober je terao stvar do kraja.

— Ili možda treba da vam pokažem ubijenog, he? On doduše izgleda užasno izobličeno, tako da bi mogao čoveka da proganja u snu, ali to je uvek tako kad je neko pogođen u potiljak. Leševi uopšte izgledaju užasno...

Šerif Barn se okrete i sleže ramenima.

— Ol rajt i laku noć, Flober.

— 'noć, Barn.

Najzad su se vrata za šerifom zatvorila.

— Ne obraćajte pažnju na njegovu priču, mister Erp — reče lekar. — Taj momak je lenj kao buba. Bog mi je svedok da je to tako. Kada bi, naime, mogao da napiše da je jedan stranac, nepoznata skitnica, ubijen od ovdašnjeg građanina u nužnoj odbrani, to bi mu naravno znatno olakšalo celu stvar. U koliko bi pak to bilo prikazano kao ubistvo, onda tek predstoje istraga i suđenje. Ubicu bi trebalo da traži, goni,

uhvati i konačno izvede pred sud. I sami znate, to je veliki posao.

— Vi verujete da on svoju dužnost tako neozbiljno shvata, da bi zbog toga dozvolio da ubica slobodno šeta unaokolo, samo da bi sebi uštedeo trud? Iz čiste lenosti?

— Da, baš to verujem — uzvratil lekar.

— Divnog li šerifa! — zaključil Vajat. — Bilo kako bilo, ja sad moram da krenem.

— Hoćete li se vratiti?

— Ukoliko smem...

Flober se široko nasmeja.

— Znaite, ja bih veoma želeo da mogu, naravno kad cela ova gužva prođe, da jasno i glasno kažem da je Vajat Erp odmah imao u mene poverenja i da je boravio pod mojim krovom.

— Dogovoreno. Nadam se da neću doći suviše kasno.

— Nema značaja. Dodite kad hoćete. Ostaviću vrata otključana.

— Hvala, doktore.

Maršal izađe napolje.

Doktor Flober razgrnu zavese i otvori prozor. Svež noćni vazduh ušao je u ordinaciju.

Tada se lekar dade na posao, koji je još doista trebalo da obavi: izveštaj o žutoj groznici na velikom Salan-ranču.

★

U delu ulice, u kome je stanovao stari Bradok, vladala je mrkla noć. Vajat se prikrađao uz zidove prema dvorištu slepog starca. Brzo i nepri-mećen uspeo je da se prebaci preko ograde i našao se u dvorištu.

Nigde u kući nije gorelo svetlo. To je bilo i razumljivo, jer je sta-

rac živeo sam. Šta bi njemu, nesrećnom slepom čoveku, bilo potrebno svetlo.

Oprezno se približavao kući. Tišina i mir gotovo su preteće delovali.

Dva prozora pored vrata, koja su vodila u dvorište, na levoj strani, bila su zatvorena.

Vajat poče rukom da pipa po zemlji, dohvati mali kamen i baci ga u prozor.

Odmah se čulo oštro udaranje štapa o pod.

Na prozoru se pojavilo starčevo lice. Stajao je ukočeno, osluškujući.

Vajat priđe bliže.

— Ko je tu? — upita Džoe Bradok.

— Pst, mister Bradok, ja sam.

— Ko? — procedi starac iznenađeno.

— Stap!

— Stap...? Ali, ja sam mislio, vi ste...

— Ne, ja nisam mrtav. Mogu li da govorim sa vama?

Starac je uzbuđeno disao. Ovaj čovek, znači, nije mrtav. Prema tome, ni Džil nije ubica iz zasede.

— Naravno, udite unutra. Sačekajte, odmah ću otvoriti vrata.

Ključ škljocnu u bravi i vrata se uz škripu otvoriše.

Vajat se pope uz četiri stepenika i stade uz Bradoka.

— Idite samo napred...

Glas mu je zvučao nekako čudno napregnuto i uzbuđeno. Maršal zbog toga postade oprezan. Gledao je kroz taman hodnik i ostao da stoji.

— Tamo napred, desno, tamo bismo mogli da razgovaramo — čuo je starčev glas iza sebe. — Vrata na sobi su otvorena.

Vajat nije mogao da se oslobodi

neprijatnog osećanja, neke vrste podozrenja. Bešumno je izvukao svoj veliki bantlajn specijal iz frotrole i držao ga spremnog.

Starac zatvori vrata koja su vodila u dvorište i priđe bliže, vukući noge. Čovek iz Misurija čuo je njegov hrapavi dah, gotovo uz samo uho:

— Udite samo unutra!

Pakao! Kako je samo ovaj čovek mogao da zna da nije u sobi, da još uvek stoji u hodniku. Pa on je bio slep!

Ali, ovde u hodniku je bilo tako mračno, da bi i potpuno zdrav čovek teško mogao bilo šta da razabere. Prema tome, starac je mogao da oceni mesto gde se Vajat nalazio na neki drugi način, svojstven verovatno samo slepim ljudima.

— Hajdete samo unutra! — ponovi starac.

Maršal ostade gde je.

Bradok priđe još dva koraka, tako da se sada nalazio na sredini hodnika.

— Udite, molim vas, mister Stap — rekao je Bradok i pošao napred. Vajat je išao uz njega. Starac širom odgrnu vrata.

Pred maršalom se ukazala skromna prostorija. Oskudna svetlost, koja je dopirala sa ulice kroz prozor, osvetljavala je sobu samo toliko da se mogao videti beli stolnjak i svetli jastuci na stolicama oko njega.

— Molim vas sedite, mister Stap.

Vajat se spusti na jednu od stolica.

Starac priđe prozoru svojim karakterističnim tvrdim koracima, lupajući štapom, a onda se ponovo vrati. Stao je odmah iza Vajatove stolice.

Zapravo, čovek iz Misurija nije više sedeo na toj stolici. Iskoristio je bat starčevih koraka i lupu štapa da promeni mesto.

— Vi, dakle, još uvek živite — rekao je stari Bradok. — Hm, to nije dobro. Vi ste mrtvi, ceo grad vas smatra mrtvim i vi morate biti mrtvi.

Budući da je Vajat sada stajao iza njega, mogao je da razazna starčevu siluetu prema oskudnoj svetlosti, koja je dopirala spolja. Video je kako je starac ispružio levu ruku i počeo da opipava visoki naslon stolice.

— Sedite samo mister — oglassi se Vajat iza njega.

Bradok se ukoči.

— Zar niste sedeli ovde, na ovoj stolici?

— Da, sedeo sam, ali više volim da stojim — pravdao se maršal. — Bio bih vam veoma zahvalan kada biste mi objasnili kako to mislite da je loše što nisam mrtav.

— Zar ne razumete? Da ste mrtvi, cela bi priča time bila završena. Sada, međutim, sve počinje iz početka. Zar ne?

— Tačno. Nego koja priča, mister Bradok?

— Pa ona stvar sa poljima kaktusa. Ja to, pravo da vam kažem, nisam baš dobro shvatio. Rekli ste mi da su svi kaktusi posećeni. Kako je to moglo da bude? Ja živim ovde u ovom kraju, više od pola veka, a sedamnaest godina ovde, na ovom mestu. U ono vreme, kada sam još video, veoma često sam odlazio duboko u pustinju Ljana sa ljudima koji bi krenuli preko, u Rosvel. Ja sam ih odveo do polja kaktusa, a

odatle im je bilo lako. Trebalo je samo ići pravo prema zapadu...

Prekinuo je i protrljao koščatom rukom čelo.

— Samo nastavite — rekao je maršal.

— Šta tu još ima da se priča. Rekli ste mi da su svi kaktusi posećeni. Zbog čega to? Ni užareno sunce, ni vetar, ni oluje, ništa do sada nije uspelo da uništi zelene bodljikave kule. I sad je neko posekao kaktuse. Pa to je potpuno neverovatno. Zna li vi da su baš ta polja kaktusa bila nešto kao putokaz u pustinji...

— Svakako, ja sam već jednom prošao tim putem i znam. Sada sam, međutim, uzalud tražio kaktuse.

— I uprkos svemu ipak ste stigli ovamo?

Čovek iz Misurija je nekoliko trenutaka ćutao i razmišljao o ovom pitanju. Bradok se nestrpljivo nakašlja.

— Došao ovamo? Pitanje je prilično čudno, mister Bradok, zar ne nalazite?

— Ne, to jest, možda je vama neobično. U svakom slučaju, ja lupam glavu time i nalazim da baš nije lako jahati kroz Ljano bez ikakve orijentacije. Ko god hoće u Vajtfejs, mora, hteo ne hteo, da prođe pored polja kaktusa. Niko živi se ne bi usudio da jaše kroz Ljano kada ne bi znao nekoliko orijentira. Kaktusi su bili najbolji orijentir kakav se poželeći može. Nikada neću shvatiti zbog čega su uništeni.

— Da, to je veoma teško shvatiti, ali nije nemoguće. Ja sam čuo da su jednom, davno, pre gotovo dvadeset godina kroz Ljano postavljeni stubovi...

— Da, to je tačno. Međutim, postavljeni su dalje, niže od polja kaktusa. Čujem da se i danas može gde-gde videti u pesku po koji polomljeni, usamljeni stub.

— Taj red stubova postavljen je preko najužeg dela pustinje. Bila je to odlična stvar. Tek najstrašnije oluje uspevale su po neki od tih stubova da sruše. No jednog dana je došla u ovaj kraj grupa razbojnika i ispremeštala stubove. Premestila ih je tako da su se jahači, koji su se po njima orijentisali, izgubili u pustinji. Bolje rečeno, stubovi su ih odveli tamo gde je to banditima odgovaralo, gde su čekali u zasedi, ubili ih i opljačkali. Jedna prilično jednostavna stvar, ali veoma surova, ne nalazite li?

Starac je ćutao i svojim ugašenim očima piljio u prazno.

Maršal nastavi poluglasno:

— Posecanje kaktusa me veoma neprijatno podseća na priču sa stubovima. Razumete li?

Starac još uvek nije ništa rekao.

— Konačno, nije isključeno da ima ljudi koji su sebi uvrтели u glavu da mogu ponovo da ožive taj prljavi trik sa stubovima.

— Kako to mislite? — najzad procedi Bradok.

— Mislim da možda ima ljudi, koji smatraju da mogu na isti način da se dokopaju plena kao u svoje vreme razbojnici sa stubovima.

— Kako bi to mogli...?

— Ko dolazi iz Rosvela, preko granice, s namerom da stigne u Lubok, sa sigurnošću će se držati oštrog kursa prema istoku. Naravno, pri tom će računati na ogromnu pomoć koju mu pružaju polja kaktusa. Oni se lako mogu videti miljama

daleko u ravnoj, peščanoj pustinji. Eto, ja na primer, ja sam krenuo...

— Uprkos svemu, vi ste ipak ovde stigli.

— Da, da, moj gotovo polumrtav ždrebac zastao je kraj jednog uzvišenja u pesku i kopao, otkrivši tako sveže posećeni kaktus. Inače, neko može bez orijentira da stigne na sever, ili jug, uveren da ide prema istoku. Izgleda da su oni, koji su uništili kaktuse, upravo s tim i računali.

Stari čovek duboko uzdahnu, a onda reče:

— Lubok da, ali on je veoma daleko. Šta bi ta stvar imala sa Vajtfejsom. Ovde ne živi mnogo ljudi. Do pet stotina.

— Sedam stotina — reče maršal hladno. — A osim toga, put za Lubok vodi preko Vajtfejsa, mister.

— I?

— Još pitate? Svako ko hoće u Lubok mora preko Vajtfejsa. Prema tome, za ljude koji imaju mračne namere uopšte nije teško da jahače skrenu na pogrešan put i presretnu ih. Čak je dovoljno da se sakriju iza neke peščane dune i tamo vrebaju svoju žrtvu. Mogu čak i da ih prate, sakrivajući se iza peščanih duna. Ja sumnjam da su pokušali dalje na severu ili jugu da postavе kaktuse.

— Šta? To mora da je šala, to što vi govorite.

— Bojim se da nije.

Starac se sruči u stolicu, s treskom položi svoj čvornovati štap na sto i zari glavu u šake.

— Mister, meni je preko šezdeset godina. Pre mnogo godina izgubio sam vid.

— Da ne nosi možda vaš sin kri-

vicu zato što ste izgubili vid? — ispitivao je Vajat oprezno.

Starac naglo podiže glavu.

— Kako ste došli na to?

— Slučajno mi je palo na pamet.

Džoe Bardok promrsi.

— Da, taj maloumnik je kriv za to, Stap. Kada mu je bilo deset godina, igrao se napolju u dvorištu s barutom. Ja sam posmatrao sa vrata koja vode u dvorište i video kako se diže nit dima. A taj glupan je stajao i dalje kraj krčaga koji je napunio barutom. Nek sam đavo zna otkud mu ta luda ideja. U svakom slučaju, pritrčao sam i naglo povukao derana natrag. U tom trenutku eksplodirao je krčag...

— Možda ga je trebalo snažno udariti nogom.

Na starčevom licu se pojavio upitni izraz.

— Koga to?

— Pa, krčag, naravno.

— Naravno. Bilo bi bolje da su i krčag i taj vraški deran dobili nogom — rekao je starac ogorčeno. — Od tada sam stotine hiljada puta pomislio da je bilo bolje da sam nogom odgurnuo lonac, a ja sam u strahu dokopao derana.

„Otuda to bezgranično ogorčenje prema sinu”, pomislio je Vajat.

— Da — nastavio je starac uzbuđeno. — O tome nikad nisam govorio, ali sada moram da kažem: Ja ga mrzim! Mrzim ga kao kugu! Uništio mi je najbolje što čovek može da ima — vid. Bez vida je čovek više nego polumrtav. Vi to čak ne možete ni da pretpostavite što znači ne videti. Uvek, uvek, bez prestanka noć oko vas. Potpuni mrak. Čovek vremenom počinje da ga oseća, čini mu se da razaznaje miris mraka.

Posle ovih reči, u oskudnoj osvetljenoj sobi vladao je nekoliko minuta tajac, a onda starac nastavi:

— Džilbert je rđav čovek! Ali, on je moj sin, shvatate li? Otac o takvom sinu više brine i više lupa glavu nego o sinu koji je dobar, ispravan i razuman. Džilbert je skitnica. Godinama se vukao kao poslednji beskućnik duž celog Teksasa i Oklahome. Veoma retko smo čuli nešto o njemu. Onda je jednog dana došao, ostao dve nedelje i hteo opet dalje. Onoga dana, kada je hteo da krene, video je kod kovača ženu...

— Ajrin?

— Da, Ajrin! Ona je uspela više od mene, više od majke, više od zavičaja. Uspela je da ga zadrži. Kovač im je poklonio onu malu kuću preko. Moram priznati da je žena sama sebi napravila pakao od života. Sigurno bi već odavno pobegla svojim roditeljima natrag da nije bilo dece. Gotovo svake godine po jedno.

Ponovo je za nekoliko trenutaka zavladała tišina. Džoe Bradok ustade i okrete se.

— Ja sam vam od samog početka verovao, Stap. Znam da je Džil ovog puta preterao, da je ovog puta sve prokockao. I posle venčanja bio je danima čak i nedeljama, van kuće, na putu.

Vajat je ćutao, znajući da je dobro da pusti starca da sada govori. Samo on je mogao da mu kaže nešto korisno.

— Rekao sam, nedeljama čak. Niko živ nije znao kuda odlazi i gde se mota. Ni ja, ni njegova žena, ni njegova deca — niko. On je skitnica, otpadnik od zakona, bandit. Znam to. Svi znaju.

Napolju su se pored kuće čuli ko-

raci. Obojica su ih pažljivo osluški-
vali.

— I sad ste vi ovde. Šta hoćete vi,
mister?

— Tražim čoveka koji je sa va-
šim sinom u pustinji Ljana počinio
ubistvo. Taj čovek je jahao kulaša.
Poznajete li nekog u gradu ko ima
kulaša, mister Bradok?

Slepi starac odgovori spremno.

— Moj ~~muž~~ Kornvol ima kulaša.
Nego, ne tvrdite li valjda da je
Kornvol ubica?

— Ja tog čoveka uopšte ne pozna-
jem. U svakom slučaju, malo ću ga
pogledati.

— Učinite to, ali budite oprezni.
Kornvol je izuzetno osetljiv čovek.
A sada hajdete, ispratiću vas do
kapije.

Starčev glas je ponovo zadrhtao.
Pošao je ispred Vajata prema vrati-
ma koja vode u dvorište, otvorio
ih, a onda se vratio da propusti
maršala.

Džoe Bradok je iskoristio taj tre-
nutak. Podigao je teški, čvornovati
štap i hteo njime da udari stranca
po glavi.

Srećom, Vajat je ponovo izvukao
svoj bantlajn čim je stupio u hod-
nik. Revolverskom cevi odgurnuo je
teški štap, onda je desnom rukom
uhvatio starog za vrat i gurnuo ga
prema zidu u hodniku.

— Hej, mister Bradok, šta to bi?
Sve mi se čini da je kod vas sklo-
nost prema razbojništvu porodična.

Stari se otimao.

— Pustite me, Stap ugušićete me!

— Šta to bi? — pitao sam vas!

Slepi starac je teško disao.

— Pustite me, Stap, vi ćete me
ugušiti. Pustite me!

— Treba da odgovorite na moje
pitanje.

— Strah... Iz straha sam to
hteo da učinim. Za njega... Za...

Maršal zatvori s treskom vrata za
sobom.

Napustio je dvorište i uputio se
u susednu kuću. Na njegovo kuca-
nje pojavila se jedna žena na vra-
tima.

— Moje ime je Stap, gospodo.
Mogu li da govorim sa mister Korn-
volom?

— Trenutak! — žena iščeze. Kada
se vratila, rekla je: — Moj muž ne-
ma vremena.

— Izvinite, gospodo! — Vajat je
blago gurnuo ženu u stranu i stu-
pio u hodnik. Primetio je da je že-
na ušla u drugu sobu s leve stra-
ne hodnika.

Soba je bila prazna i mračna. Va-
jat upitno pogleda ženu, koja je
stajala kao kip na poluotvorenim
vratima.

— Gde je mister Kornvol?

Žena je ćutala. Kada je čula me-
talno škljocanje revolvera, vrisnula
je iz sve snage.

Čovek iz Misurija se baci u stra-
nu. Metak prozvižda hodnikom. Va-
jat se u jednom skoku ponovo na-
šao na nogama i kao panter se ba-
cio na strelca, srušio ga na zem-
lju i izbio mu oružje iz ruke.

— Upalite svetlost, gospodo! —
rekao je ženi.

Čovek koji je ispalio hitac na Va-
jata Erpa, ležao je ošamućen na po-
du. Erp je sačekao da žena dođe sa
lampom, a onda naredio čoveku:

— Ustanite, mister Kornvol!

Čovek se, stenjući, uspravi. Bio je
prilično visok, i imao mršavo, tvrdo
lice i svetle oči. Odelo mu je bilo

u daleko boljem stanju od Bradokovog.

— Vi ćete sada poći sa mnom do šerifa, mister Kornvol.

Čovek ga pogleda ispod poluzatvorenih kapaka i uzvрати gotovo piskavim glasom:

— Šta hoćete od mene? Ja vas i ne poznajem.

— Da, vi mene ne poznajete, pa vas pitam zbog čega ste onda pucali na mene?

— Vi ste provalili u moju kuću.

— Vi ste dva puta pucali na mene, Kornvol. Jednom danas po podne kada sam stajao preko sa Džilbertom Bradokom i sada.

— Ja ne znam o čemu vi govorite.

— Onda ću vam pomoći da malo osvežite svoje pamćenje. Vi ste danas ispalili čak tri metka. Prvim ste ugasili jedan ljudski život.

Kornvolov izraz lica ostao je nepromenjen.

— Žao mi je, mister...

— Zovem se Stap.

— Žao mi je, vi ste se prevarili. Ja sam danas ispalio jedan jedini metak i to ovaj sada na vas, jer sam vas smatrao provalnikom i smatram vas još uvek.

Uspravio se i odmerio Vajata od glave do pete.

— Ko ste vi uopšte? I s kojim pravom upadate u moju kuću kao razbojnik?

Vajata su svrbeli prsti, ali se uzdržao.

— Napred, Kornvol i ne pričajte mnogo. Idite ispred mene!

Međutim, čovek se ne pomeri s mesta.

Maršal bez reči izvuče revolver iz opasača.

To je, izgleda, bilo dovoljno. Kornvol pođe u pravcu vrata koja su vodila ka ulici. Vajat je išao za njim. Iznenada nešto iza njega u hodniku škljocnu. Vajat se ukopa. Zatim se čuo glas koji kao da je pripadao nekom dečaku.

— Bacite kolt!

Maršal se ponovo baci munjevito u stranu.

Po drugi put u toku jednog sata u Kornvolovoj kući odjeknu hitac.

Čovek na vratima se zgrči kao ošinit gromom i zanesse.

— Ludače! — uzviknu Vajat mlađicu i istrže mu pušku iz ruke. — Pogodio si svog rođenog oca.

Istrčao je na trem.

Džub Kornvol je stajao naslonjen kraj vrata i levom rukom stezao desnu mišiću.

— Napred, kod šerifa!

— Ja sam ranjen!

— Znam! I ja sam bio ranjen kada ste mi vi i vaš vrli prijatelj napali u pustinji Ljana. Ipak sam uspeo da stignem ovamo.

Kornvol je gegao ispred maršala. Krišom je za trenutak bacio pogled na kuću Džilberta Bradoka. Ona je, međutim, bila utonula u mrak.

— Napred! Od Bradoka nemate šta da očekujete, Kornvol. Vi ste, doduše, pokušali da ga izvučete iz škripca onim hicem, koji ste ispalili na mene, ali on za vas neće ni pristom mrdnuti!

Išli su prema glavnoj ulici.

Kornvol je zastao na nekoliko koraka ispred šerifske kancelarije.

— Zar nećete još malo da promislite, mister?

— Tu nema šta da se razmišlja — odbrusi Vajat. — Napred!

Šerif Barn se pojavi na vratima.

Oči su mu bile razrogačene od iznenađenja. Lampa, koju je držao u podignutoj ruci, upadljivo je podrhtavala.

— Vi?

— Da, ja, šerife.

Ernest Barn je gutao pljuvačku i jednostavno nije mogao da shvati da čovek, koga je smatrao mrtvim, sada stoji pred njim.

— Zatvorite usta, šerife. Dovodim vam jednog od dvojice koji su ubili čoveka u Ljanu. Zatvorite ga.

Barnov pogled je upitno počivao na Kornvolu.

— Na šta još čekate, šerife? — reče Vajat oštro.

Konačno se i šerif Barn pribrao.

— Šta je vama, čoveče? U čemu je stvar?

— Nalažem vam da ovog čoveka stavite iza katanca.

Čuvar zakona razvuče lice.

— Kornvola? Džuba Kornvola? Ne mislite to valjda ozbiljno, mister? Kornvol je prezviterijanski sveštenik i predsednik opštine u Vajtfejsu.

Činjenica da je Kornvol sveštenik, nije baš naročito iznenadila maršala. Već je imao prilike da sretne takozvane propovednike kojima bi bolje pristajalo svako drugo zanimanje. Međutim, to da je Kornvol predsednik opštine u Vajtfejsu, formalno ga je zapanjilo.

— On je predsednik opštine? Veoma mi je žao. Uprkos tome je i ubica. Zatvorite ga, šerife.

Barn promrsi.

— Kako ste uopšte došli na to? Ko ste vi, uostalom? Ja vas ne poznajem, a njega veoma dobro. On je naš predsednik! Kuda bismo mi stigli kada bi svaki nepoznati stra-

nac ovde kaljao naše ugledne građane takvim prijavim optužbama. Ne ovde, mister! Vajtfejs nije pogodno mesto za vaše smicalice. Izgubite se što pre iz njega!

Vajat je video šerifa kako stoji na vratima svoje kancelarije, njegovu snažnu, krupnu pojavu i pri slaboj svetlosti lampe primetio je kako ruka čuvara zakona klizi ka koltu.

Međutim, Barn nipošto nije bio čovek koji bi mogao da nadmudri Vajata Erpa. U maršalovoj levici se u magnovenju stvorio veliki bantlajn kolt.

— Mister Barn ja sam vam naložio da ovog čoveka stavite u zatvor, jer je u Ljanu ugasio jedan ljudski život!

Čuvar zakona je kipteo od gneva.

— Šta, šta vam pada na pamet! — mucao je. — Usuđujete se da napadnete šerifa revolverom. Vi, skit...

— Bolje vam je da učutite, Barn, da kasnije ne biste zažalili. Napred, strpajte ovog iza katanca!

Pred argumentima uperenog bantlajn revolvera bio je i šerif Barn nemoćan. Pošao je lagano napred i otvorio prvu od tri čelije.

Džub Kornvol, predsednik opštine Vajtfejsa, zatvoren je u nju.

Šerif je ispod oka posmatrao Vajata.

— Ovo će vam doneti grdne nevolje, čoveče. To vam ja obećavam. Kako možete dokazati da je predsednik opštine umešan u zločin?

Maršal naglo okrete glavu. Pogledao je Barna pravo u oči.

— U zločin? Dakle, vi meni verujete da nedelo postoji, samo ne verujete da je Kornvol u to umešan.

Zanimljivo, šerife, veoma zanimljivo. To neću zaboraviti. Do viđenja!

Napustio je šerifsku kancelariju.

Iako ga je rana na glavi užasno mučila, tako da je morao za trenutak da sedne na ivicu pojila za konje i malo se odmori, odlučio je da odmah nastavi sa istragom. Uostalom, tu je bio i drugi zločinac, sin slegog starca.

Uspravio se, ali ga noge jednostavno nisu htele da drže. Morao je ponovo da sedne. Šakama je zahvatio vodu iz pojila i ispljuskao lice.

Na ulicama Vajtfejsa još uvek je vladala žega. Zidovi kuća koji su tokom celog dana upijali sunčevu toplotu, sada su je polako ispuštali.

Pošto je odsedeo više od deset minuta i osvežio se vodom, čovek iz Misurija se osetio krepkijim i uputio prema Bradokovoj kući. Na žalost, i ovog puta je bio prinuđen da odabere obilazni i teži put. Preskočio je ogradu dvorišta i približavao se ulaznim vratima.

Bila su zaključana.

Sa jednog prozora se čuo šum. Neko je proturao cev puške napolje. To je, dakle, trebalo da bude još jedan novi napad. Maršal je napregnuto razmišljao. Upao je nepozvan na imanje Džilberta Bradoka, pa je ovaj mogao uvek da se opravda time da se branio od provalnika.

Cev puške je u svakom slučaju bila uperena daleko više levo.

Vajat je legao na zemlju i počeo da puže prema prozoru, a onda se munjevitom uspravio i naglo povukao cev.

Čuo se krik žene. Maršal je daleko u dvorište bacio pušku istrgnutu iz ženinih ruku. Zatim je otkočio revolver.

— Gospodo, recite svom mužu da izađe u dvorište.

— Ne, on uopšte nije ovde! — odgovorila je žena drhtavim glasom.

— Sačekaću pola minuta, i ukoliko ne bude ovde, izvući ću ga napolje.

Pola minuta je prošlo, međutim niko se nije pojavio. Čovek iz Misurija je netremice posmatrao kuću. I drugi prozor bio je poluotvoren. Kroz njega bi mogao da uđe. Prišunjavao se i u jednom skoku se našao u sobi.

Čula se vriska dece. Vajat potrča napred i otvori vrata koja su vodila u hodnik.

Naglo je otvorio vrata koja su vodila u hodnik. Dva revolvera su se vazduhom.

Na to je, srećom i računao, pa su ga meci promašili za nekoliko centimetara.

— Bradok, bacite oružje! Još ćete pogoditi nekoga od svoje dece!

Revolver otpadnika od zakona ponovo se oglasio. Jednom, još jednom.

Tek pošto je i šesti metak odjeknuo, čovek iz Misurija se formalno baci napred i skoči prema razbojniku.

Bradok uzmače natrag u sobu. Međutim, nije mu uspelo da zalupi vrata. Vajat Erp je vešto poturio nogu.

Bila je to kratka, nema borba. Konačno su dva udarca, jedan za drugim, oborila Bradoka s nogu. Maršal ga dočepa za jaku kaputa i izvuče napolje. Vukući ga tako preko ulice, stigao je pred šerifsku kancelariju. Barn se pojavio na vratima sa lampom u ruci.

— Šta li je sad to, čoveče? Imate

li vi možda nameru da u toku noći pola grada dovučete ovamo, stranče?

— Nipošto, šerife! — uzvratí čovek iz Misurija muklo. — Radi se samo o ovoj dvojici zločinaca. O Džubu Kornvolu i Džilbertu Bradoku. Oni su u pustinji Ljana ubili jednog čoveka.

— Čime to mislite da dokažete?

— Pustite da to bude moja briga! Napred, otključajte drugu čeliju.

Kada je maršal napustio šerifsku kancelariju i uputio se prema lekarevoj kući, iznenada je na tremu ugledao jednu senku kako promiče. Senka se izgubila u udubljenju vrata susedne kuće. Maršal je panterškim skokom bio tamo i uhvatio za ruku osobu koja se šunjala.

— Prokletstvo! — ote mu se. Uhvatio je ženu. Pri svetlosti koja je dopirala iz „Santa Kruz” saluna, otkrio je da je to jedna veoma mlada, lepa, stasita, crnokosa devojka.

Devojka ga je gledala blistavim crnim očima. Njegov stisak je malo popustio.

— Helo, gospođice! Nije li malo neobično vreme, a i način za vašu večernju šetnju?

— Pustite me! — oči su joj lju-tito sevale.

Vajat je pusti.

— Do viđenja, gospođice. Ubuduće se nemojte ponašati kao sablast. Takva noćna šetnja može jedanput i loše da se završi.

Devojka je otrčala i izgubila se između saluna „Zlatni zapad” i pansiona. Čovek iz Misurija gledao je za njom, a onda nastavio put.

Kuća doktora Flobera bila je utočnica u mrak. Vajat je pokušao da otvori vrata. Bila su zaključana.

Uputio se prema dvorištu. I ta kapija je bila zaključana.

Šta je sad to? Zar je lekar zaboravio svoje obećanje? Maršal se veoma čudio, jer doktor Flober nipošto nije na njega ostavio tako lakomisljen utisak.

Svi prozori u prizemlju bili su zatvoreni. Maršal je izmakao nekoliko koraka unazad i pogledao preko nastrešnice za kola na gornji sprat. Jedan prozor gore bio je poluo-tvoren.

Ipak, kolebalo se da li na taj način da uđe u lekarevu kuću. Doktor Flober nije razbojnik, kao što su to Bradok i Kornvol. Konačno, nije više uopšte morao da se sakriva. Šerif Barn, stari Bradok Džilbertova i Kornvolova žena i jedan od njegovih sinova već su ga videli. Mogao je sada mirno da se vrati u hotel.

Tek što je napustio dvorište, a neki unutrašnji osećaj vratio ga je nazad prema lekarevoj kući.

Prokletstvo! Lekar nipošto nije bio tako star da je mogao da zaboravi jedan tako precizan i važan dogovor.

Maršal je energično zakucacao na prozor radne sobe. Ništa.

Tri minuta kasnije našao se ponovo u dvorištu i obema rukama se snažno uhvatio za ivicu nastrešnice, a onda se naglim pokretom izdigao i ušao kroz prozor.

Bila je to četvrta kuća u Vajtfejsu koju je ove noći posetio.

Znao je da doktor Flober ovde živi sam. Setio se sada i toga da mu je lekar ispričao da još mora da sastavi izveštaj o pojavi žute groznice na Salan-ranču.

Zar je već završio toliki posao?

Maršal prođe kroz malu sobu, otvori vrata koja su vodila u hodnik i napregnuto oslušnu. Zapahnuo ga je miris lekarija. Bio je to onaj tipičan, neprijatan miris lekarskih kuća.

Vajat se nekako neodređeno sećao da je ranije video stepenice koje vode na gornji sprat. Našao ih je posle malog traganja. Stepenice su škripale pod teretom njegovog krupnog tela. Kada je došao u hodnik u prizemlju primetio je svetlost. Vrata lekareve radne sobe stajala su otvorena. Vajat lagano priđe sobi i pogleda unutra. Nemo je posmatrao zgrčeno telo na svetlim daskama poda. Širom je otvorio vrata, ušao u sobu i odmah se nagao nad telo na podu.

Doktor Flober je bio mrtav.

Vajat ga odvuče u hodnik, zatvori vrata sobe i kresnu šibicu. Iz leve strane Floberovih grudi virila je drška noža.

Maršal se lagano uspravi i zagleda u mrak. Ko bi imao interesa da ubije lekara? Možda Barn? Isključeno! Sam je rekao da jedan lekar nije dovoljan za Vajtfejs. S druge strane, imao je prepirku s lekarem. Da li je to doista bila prepirka? To bi se daleko pre moglo smatrati različitim mišljenjem. Zar i sam Flober nije rekao da dobro poznaje šerifa i smatra ga užasno lenjim i nepokretnim čovekom.

Vajat se saže i odvuče mrtvacu tamo gde ga je našao.

Napustio je kuću istim putem kojim je i došao.

Maršal je ležao ispružen na posteljini u pansionu i gledao u belo okrečenu tavanicu. Nije mogao da zaspi. Prozor na sobi je bio ot-

voren. Na suprotnoj strani ulice, nešto koso, ležao je u svojoj kući ubijeni doktor Flober. Vajat je lupao glavu ko bi u ovom gradu mogao da ubije lekara.

Posle dužeg vremena je, konačno iscrpljen, zaspao.



Odmah posle doručka Vajat Erp je napustio hotel „Kremona” i uputio se u šerifsku kancelariju. Vrata su bila zaključana.

Jedan stariji, ćelav čovek sedeo je na rasklimatanoj stolici za ljuljanje kraj ulaza, grickao lulu i hladio se šeširom.

— Tražite li šerifa? — upitao je tankim, staračkim glasom.

— Da.

Starac se nasmeja bez ikakvog razloga i reče:

— Ne znam gde je on.

Pogled čoveka iz Misurija naglo je postao leden. Rekao je odsečno:

— Gde je šerif?

Starac ustade iz stolice i žmirkaćući pogleda niz ulicu.

— Znam samo da je otišao. Međutim, kuda je otišao, o tome nemam pojma.

— Ja sam vas pitao gde je šerif — ponovi Vajat još oštrije.

Ton i pogled stranca, naterao je starca da ustane i stavi šešir. Zauzeo je ljutitu pozu.

— Šta hoćete vi od mene, mister? Ja sam Džimi Hempton. Jednom ranije sam i ja nosio zvezdu, ali to je bilo prilično davno. U moje vreme bilo je još opasnije nositi zvezdu. Danas to više nije veliko majstorstvo.

— Stvar shvatanja, mister. Nego,

vi mi još uvek niste odgovorili gde je šerif.

Šiljata adamova jabučica šetala je gore-dole po mršavom vratu, a kao pergament suvi kapci visili su nad mutnim očima.

— Barn? Znaite, on je veoma čudan momak. Čas je ovde, čas tamo. Nikad se ne zna kuda se mota.

Vajat priđe bliže starcu.

— Pazite dobro, mister Hempton, šta ću vam sada reći. Malo pre ste rekli da ste nekada bili šerif...

— Pa i bio sam — brecnu se stari i iz džepa kaputa izvadi šesto-kraku zvezdu. — Evo je, nosio sam je godinama. A ovo, ovo udubljenje koje vidite sa strane, za njega se pobrinuo Hal Flanagan još pre deset godina. Bilo je to onda kada je napravio gužvu u gradu. Znaite li vi uopšte ko je bio Hal Flanagan? To je bio najgori razbojnik koga je imao Teksas. Vajat Erp ga je sreo. Veliki Vajat Erp, maršal iz Dodž Sitija. O njemu ste sigurno već čuli.

Vajat Erp je došao do zaključka da pred sobom ima poštenog čoveka.

— Upravo sam vam rekao mister Hempton, da bi trebalo da me saslušate. Vi ste mi rekli svoje ime i jedan deo svoje priče. Ja hoću da budem otvoren i iskren prema vama. Moje ime je Erp. Vajat Erp.

Pošto nije mogao više da uzmakne nazad, jer je stajao uz sam zid, starac je načinio dva koraka u stranu i pogledao stranca kao da gleda umobolnika.

Sada i maršal izvuče zvezdu iz džepa i pruži je starom.

— Vidite, ja je uvek nosim sobom...

Starac je okrenuo metalnu zvezdu

i razrogačenim očima pročitao ime, koje je bilo ugravirano.

— Vajat Erp — mucao je — doista ovde piše. I pošto sasvim sigurno znam da nema ništa teže na svetu, nego ukrasti zvezdu maršalu iz Dodž Sitija, verujem vam, mister. — Pružio je maršalu svoju izbranu ruku. Vajat je steže. Tada starac zabaci šešir na zatiljak i zviznu kroz retke zube.

— Tako mi veliki Manitu pomogao, nikad nisam sanjao da ću vas videti! Vidite, kad čovek prevali sedamdeset, onda misli da je završeno sa mnogim stvarima.

Vajat se obazre oko sebe. Ispred trgovine mešovitom robom stajala je grupa od nekoliko žena. Maršal povuče starog sa trema.

— Hodite, Hempton, moram sa vama da govorim.

Stari je skakutao kraj maršala.

Pošto su išli sredinom ulice, mogli su neometano da razgovaraju, bez straha da ih neko čuje.

— Imam jedno pitanje, mister Hempton: jeste li u prijateljstvu sa Barnom?

Starac zastade i ljutito zabaci glavu.

— U prijateljstvu? Sa Barnom? Šta vi o meni mislite? Kako bih mogao da budem u prijateljstvu sa takvom osobom? Taj momak nije u stanju da broji do tri, a da se ne zakašlje. Šta vi mislite, zašto ja dolazim iz dana u dan u šerifsku kancelariju? Zbog toga što mu je potreban čovek da ispravlja njegove greške. Da, ne možete ni zamisliti koliko sam besmislica do sada sprečio. Znaite, nije lepo tako govoriti o svome nasledniku. Ljudi to tumače da sam suviše vezan za svoju zve-

zdu. No, ja vam velim, Barn nije šerif.

Maršal kao da je nešto naslutio.

— Verovatno ga je za šerifa hteo predsednik opštine?

— Tačno. On i dvojica vlasnika saluna i gazda hotela, takođe i još nekolicina kojima sam ja već duže vremena bio trn u oku. Njima svakako nije bio potreban šerif, koji se u dvanaest sati pojavljivao u njihovim krčmama da čak i pod pretnjom revolvera, zahteva da zatvore svoje radnje.

Dakle, tako je bilo.

Kada su stigli do male, prezvitorske crkve, Vajat zastade.

— Sada ću vam reći još nešto.

Hempton podiže obrve.

— Samo mi nemojte reći i da je Dok Holidej u gradu.

— Ne — uzvratiti Vajat smeškajući se. — Na žalost ne. Sada bi mi bio i te kako potreban.

Starac se gotovo brecnu.

— He, zar ja možda nisam ovde, maršale? Zar sam ja niko? Zar se ja nisam nasred ove proklete glavne ulice borio sam protiv Bila Hogetera, protiv njega i njegovih prijatelja? Zar nisam stajao ispred radnje na stepenicama kada je Hal Flanagan pucao na mene...

— Dobro, verujem da se na vas mogu osloniti, mister Hempton. A sada me saslušajte.

Ispričao mu je sve što mu se od jučerašnjeg prepodneva dogodilo.

Nekadašnji šerif je dokazao da i te kako ume da sasluša sabesednika. Ali, kada je saznao da je doktor Flober mrtav, desna ruka mu nagonski kliznu ka mestu gde je pre mnogo godina nosio kolt.

— Doktor Flober je mrtav, kaže-

te? Ali, to uopšte ne može biti istina! Ko je to mogao da ga ubije nožem? Konačno, u ovom gradu je imao samo prijatelje. Svevišnji, šta će sad stari Džeferson sa svojom bolesnom nogom! Šta će sada mister Bruk i bolesna Ketlin Merlou! Šta će mnogi drugi, koje on svakodnevno mora da obilazi, oni čak koji bez njega ne mogu da žive? To ne mogu ni da zamislim! Vajtfejs ima samo jednog jedinog lekara. Iako su i sam doktor Flober, pa i mnogi drugi ljudi u gradu, pokušavali godinama da nađu drugog lekara, u Vajtfejs niko nije hteo da dođe. Iskreno rečeno i ne zameram im. Ovaj proketo vrela grad...

Razgovarajući tako, stigli su do konjušnice. Vajat se pretvarao kao da hoće da obiđe svog konja. Za to vreme Hempton je pregledao ostale boksove.

Kada je naišao vlasnik konjušnice, Hempton zapođe razgovor.

— Baš ima smešnih ljudi. Ovaj stranac je hteo da kupi Bradokovog konja, ali stari čudak neće da mu ga proda. Da je konj bio moj, dao bih mu ga za polovinu ponudene sume.

— Zar je toliko ponudio? — ispitivao je Everet šapatom, dok mu se u očima ogledala pohlepa...

— Da, čovek ima para.

Za to vreme, dok je Hempton od-vukao vlasnika konjušnice, Vajat je uspeo da pronađe ono što je tražio: prazan boks u kome je inače uvek stajao šerifov konj.

— Tja, Everet, ja sad moram dalje — rekao je stari. — Imam zakanu poker partiju kod Portera. Protiv Lambersa. Vi ga poznajete,

to je onaj stari lupež iz Mortona. Prodaje lonce i slično.

Rekavši to, stari Hempton napusti dvorište konjušnice.

Posle toga se Vajat pozdravi sa vlasnikom konjušnice i takođe napusti dvorište. Skrenuo je prema zapadu, dok se Hempton uputio na istok. Obojica su ubrzo skrenuli u sporedne ulice i konačno se ponovo našli ispod senovite nastrešnice u Petijevom koralu.

— On je doista otišao. Konj nije više u boksu. To, doduše, ne govori mnogo, jer je možda imao neki određeni, važan zadatak. Možda je otišao na neki od susednih rančeva.

Hempton odmahnu rukom.

— Ne, maršale, vi ne poznajete Barna. To je najlenja buba koju sam ikada u životu sreo. Taj još nikada nije uzjahao konja po svojoj volji.

— I tako nešto je Vajtfejs izabrao za šerifa?

— Nije tačno. Kornvol i njegovi ljudi su Barna proglasili šerifom. Ne zvao se ja Hempton, ako izbori nisu udešeni. Građani inače ne bi nikad izabrali tog tupavka. Svi su bili zapanjeni kada je on izašao kao pobjednik.

— Koliko je dugo već šerif?

— Dve nedelje.

— Šta? — Sada se čovek iz Misurija stvarno iznenadio. — Tek četrnaest dana! Ko mu je bio protivkandidat?

— Još dvojica ljudi. Jedan kandidat je bio dugonja Višer iz ulice Apač. Ali, on nije imao mnogo prijatelja, jer je bio suviše ćutljiv. Bez obzira na to, siguran sam da bi bio neuporedivo bolji šerif od Barna.

— Ko je bio drugi čovek?

— Bili Blek.

— I?

— Ceo grad je tipovao na njega. On je bio najbolji od svih. Istini za volju, bio je veoma siromašan, ali je imao sve osobine pravog šerifa. Neka đavo nosi Kornvola i ostale što su izgurili Barna! Mogao sam se kladiti u dvadesetpet dolara da će Bili pobediti!

Maršal je zamišljeno trijao bradu.

— Gde stanuje taj Bili Blek?

— Hoćete li da govorite sa njim? To ne bi imalo svrhe, pošto je postao ogorčen u poslednje vreme. Mislim od izbora.

— Bez obzira, rado bih sa njim razgovarao.

— U redu, to možemo — reče stari. — Ali imamo dobar komad puta pred sobom. On stanuje na suprotnom kraju grada, u kolibi sa svojom majkom.

Pola sata kasnije, obreli su se ispred kuće u kojoj je stanovao čovek, koji je u Vajtfejsu imao najviše šansi da postane šerif.

Vajat zakuca na vrata.

Otvorila je starija žena.

— Ovaj čovek ovde je... — Hempton prekide u pola rečenice. — On hoće da govori s Bilom.

— S Bilom? — začudi se stara žena. — Ja uopšte ne znam gde je on.

— Kako to mislite, gospodo?

— Prosto ne znam gde se nalazi. On juče nije došao kući. Starica je oborila glavu i počela da jeca.

Sumnja, koja je još malo pre obuzela maršala, bivala je sve veća.

— Hajdemo, Hempton, moramo da krenemo. Zbogom, gospodo.

Kada su se malo udaljili od staričine kuće, Vajat zastade.

— Opišite mi Bila Bleka, Hemptone. Kako je izgledao?

— Izgledao? — promuća stari uplašeno. Šta sad time hoćete da kažete?

— Hajde, hajde, Hemptone, recite mi samo kako je izgledao — insistirao je maršal.

Već posle prvih reči nekadašnjeg šerifa, Vajat je bilo jasno da ubijeni čovek u Ljanu nije niko drugi do Bili Blek.

Čovek iz Misurija žmirkajući pogleda prema glavnoj ulici.

— Hajdemo, Hemptone!

Vratili su se do šerifske kancelarije. Još uvek je bila zaključana.

— Iskreno, kada ste jutros videli Barna da je odjahao?

Stari je zbunjeno trljao bradu.

— U redu, maršale, nema nikakvog smisla da lažem. Baš nikakvog. Do sada sam uvek na neki način štitio šerifa. A zašto bih to činio konačno? On je sa mnom postupao gore nego sa psom. Dakle, da ne odugovlačim, danas ga uopšte nisam video.

— Kad ste jutros došli pred šerifsku kancelariju?

— Kao i svakog jutra, oko sedam.

Vajat steže usne i zamisli se. Ona se uputi prema dvorišnoj kapiji, preskočio je i otvorio sa unutrašnje strane zasun, tako da je stari Hempton mogao da uđe.

— Sačekajte ovde — rekao je starcu i potrčao prema šupi za alat i popeo se na krov. U jednom vratolomnom skoku, maršal se našao na nešto višem krovu kancelarije i pokušavao da kroz mali prozor vidi šta se događa u dograđenom delu.

Sve je bilo zatvoreno. Puzao je po krovu sve do prozora koji je gledao

iz šerifske kancelarije u dvorište. Onda je ponovo sišao u dvorište.

Stari šerif ga je posmatrao razrogačenih očiju i otvorenih usta.

— Nebesa, kako se vi vešto penjete, maršale!

Vajat ga upozori da ne bude glasan.

— Pakao, imate li vi neku ideju, Hemptone, kako da uđem u ovu zgradu? Vi ste, konačno, već godinama tu...

— Ah, to ste hteli? — reče stari, povuče na gore nogavicu pantalona i gurnu u čizmu. Na dlanu, koji je sada ispružio, prema maršalu, nalazio se ključ.

— To je od prednjih vrata. Sačuvao sam ga za uspomenu i za svaki slučaj.

— Čoveče! — Vajat dokopa ključ i otrča prema prednjem ulazu.

S mukom je okrenuo ključ i vrata su se najzad otvorila. Samo što je zakoračio tri koraka u kancelariju, zastao je i okrenuo se.

— Prazno!

— Šta? — uzbuđeno upita Hempton, koji je stajao na vratima. Prišao je nekoliko koraka bliže i ugledao prazne ćelije. — Grom i pakao, ti lupeži su pobjegli!

— Pobjegli? Vidite li bilo šta što bi govorilo u prilog tome da su pobjegli? Obijenu bravu, ili bilo šta drugo?

— Ne — promućao je stari.

— Slučaj je sasvim jasan: oni su prosto pušteni na slobodu.

— Mislite možda da ih je Barn?

Vajat sleže ramenima.

— Pravo da vam kažem, to ne mogu da tvrdim. Međutim, znam nešto drugo, Hempton. Mi naše konje moramo odmah da uzmemo i

odjašimo u oštrom tempu do pešćanih duna Ljana.

Deset minuta kasnije došao je stari šerif na konju pred konjušnicu. Vajat ga je već čekao. Odjurili su iz grada u paklenom galopu.

Čovek iz Misurija je zabrinuto, ispod oka pogledao konja starog šerifa. Bio je to dugonog riđan, duge dlake. Izgledao je kao da neće moći da izdrži ni pet milja. Međutim, utisak je varao. Riđan je bio izuzetno brz i veoma izdržljiv.

Pošto su prevalili desetak milja, Hempton doviknu maršalu:

— Primetio sam da niste imali poverenja u ovog momka na čijim leđima sedim. Zabluda! On je prvoklasan! Uostalom, ja sam se uvek brinuo da konj koga jašim bude mlad, brz i izdržljiv. Naročito poslednjih godina, od kad me moje rođene noge ne nose tako hitro. Samo vi jašite, maršale! Ja sam vam za petama. Možete se potpuno osloniti na mog riđana, iako nije tako čiste rase kao vaš vranac!

Milju za miljom grabilo je osam kopita preko žutog peska Ljana.

Vajat je, čim su izašli iz grada, pogledom tražio tragove kopita. Međutim, bio je veoma razočaran, jer je laki vetar sa juga odavno razvejavao sve tragove, što nije ni malo teško u pesku.

U oštrom galopu stigli su do predela gde su se nekada nalazila polja kaktusa. Stigli su oko podne.

Vajat je predložio da malo predahnu, a onda su se ponovo vinuli u sedla.

— Zar ozbiljno verujete da ćemo ih uloviti, maršale? — pitao je stari Hempton.

Maršal odmahnu glavom.

— Ne, sigurno ne. Oni imaju nekoliko sati prednosti. Nisam ni nameravao da ih stignem, samo sam hteo nešto da vidim...

Konačno su na zapadu ugledali pešćane dune, koje su se prostirale preko kroz pustinju. Vajat obode svog vranca. Konačno su stigli do duna. Kada ga je Hempton stigao, pogledali su u pravcu udoljice. Nije bilo nikog. Stari čovek ispod oka pogleda maršala. Lice mu je bilo kao iz kamena isklesano.

— Je li to ovde bilo? — upita Hempton.

— Da, uzvрати čovek iz Misurija i lagano potera vranca prema udoljici. Sjahao je tačno na mestu na kome ga je mlađi Bradok izbacio iz sedla. Koracima je odmeravao prostor do mesta gde je ležao ubijeni.

Svuda unaokolo vladala je tišina. Samo je topli južni vetar duvao preko Ljana i kovitlao pesak.

Tišinu je posle nekog vremena prekinuo Hempton:

— Zar nisu mogle orlušine...?

— Ne, isključeno. Tako čist posao orlušine ne mogu da obave. Markar kosti ostavljaju za sobom.

Maršal je oštrim okom posmatrao predeo oko sebe. Otkrio je otiske kopita, ali je to prećutao da nepotrebno ne bi uznemiravao starog. Južni vetar nije ovde u udoljici imao takvu snagu kao gore na čistini. Istini za volju, i ovde je zasuo peskom otiske kopita, ali su oštre maršalove oči otkrile majušno udubljenje.

Krenuli su prema jugu.

— Hajdemo, Hempton, moramo se vratiti u Vajtfejs. Krajnje je vreme da doktor Flober bude prenet u mrtvačnicu.

Šerif Barn se predveče vratio u grad. Otključao je kancelariju i odmah zatim ponovo istrčao na ulicu.

— Hej — zaustavio je starog trgovca Vilera vičući:

— Oni su otišli! Ona dvojica koja su bila u zatvoru. Neko mora da ih je pustio!

Posle toga je utrčao u krčmu, koja se nalazila na suprotnoj strani ulice. I tamo je obavestio sve šta se dogodilo.

— Iščekali su! Ona dvojica, koje je stranac onako teško osumnjičio.

I u salunu „Santa Kruz” obavestio je ljude šta se dogodilo. Međutim, nikoga to nije naročito uzbuđilo. Još prethodne večeri su ljudi odmahivali glavom kada su čuli za hapšenje Bradoka i Kornvola.

Šta li tom strancu pada na pamet? Ko je on uopšte? Kako je došao na to da mladog Bradoka, pa čak i predsednika opštine tako teško optuži? Tog stranca bi trebalo...

Sada su međutim, saznali da su dva zarobljenika iščekzla.

Teri Henderson, mali stolar, zamišljeno se češao iza uha.

— Prokletstvo, ljudi, to je loše. Posle bekstva ove dvojice izgleda kao da zaista imaju nešto na savesti.

Tri sata kasnije u gradu su svi delili mišljenje da stranca treba što hitnije naći. On treba da razjasni celu stvar.

Kada su se Vajat i Hempton vratili u Vajtfejs, mrak je već uveliko osvojio.

Starac je poveo maršala u svoju malu kuću, koja se nalazila na istočnom kraju glavne ulice.

— Ovde smo sami, maršale, ne brinite. Za mene je to posebna čast što ste pod mojim krovom.

Vajat se i nesvesno setio toga da je ove iste reči već čuo dvadeset četriri časa ranije. Izgovorio ih je doktor Flober.

Još dok su se vraćali iz pustinje Ljana, o svemu su se, do najmanjih sitnica, dogovorili.

Pošto su nahranili i napojili konje i obilno večerali, rekao je stari Hempton:

— Ol rajt, mister Erp. Sada sam upućen u sve. Otići ću u gradsku većnicu i zvoniti. Za četvrt sata sakupiće se gradski savet. Dalje je sve jasno.

Vajat sleže ramenima.

— Na žalost, nije baš sve jasno, šerife. Ali, u ovom trenutku nemam drugog izbora.

Hempton je ubrzo krenuo, dok je Vajat ostao da čeka. Međutim čeka je uzalud: zvono gradske većnice se nije oglasilo.

Kada je isteklo pola sata, Vajat je postao nemiran i napustio kuću starog šerifa kroz sporedan izlaz.

Pošto je prešao dvorište i prišao kapiji, koja je bila samo prislonjena, obuzelo ga je ponovo neko čudno, neprijatno osećanje. Kao da ga je neki unutrašnji glas upozoravao na opasnost.

Vratio se natrag i preskočio preko ne baš visoke ograde u susedno dvorište.

Stajao je tako neko vreme pritažen i osluškivao, a onda se prebacio dalje u susedno dvorište. Odatle tek uspeo je da se prebaci na ulicu. Tu je stajao priljubljen uz ogradu i motrio na Hemptonovo dvorište.

Tačno!

Video je dve prilike prislonjene uz ogradu.

Znači njegovo predosećanje nije ga ni ovog puta izneverilo. Hemptonovo imanje bilo je opkoljeno. Stari se sigurno nalazio u opasnosti.

Vajat je morao nešto da preduzme. I to što je moguće brže. Nije bilo izbora. Da se prikrada uz ogradu bilo je gubljenje vremena, a osim toga prilično opasno. Zbog toga je odlučio da ide normalno uspravljen napred. Tek što je prevaleo nekoliko koraka, čuo je na uglu kod Hemptonovog dvorišta glasove. Utvrdio je da to razgovaraju više od dva čoveka. Uprkos tome, nastavio je dalje. Samo je išao nešto pogureno, kao što to čine stariji ljudi. Kada je stigao do Hemptonovog dvorišta, iz mraka se pojavila jedna prilika i pošla prema njemu.

Maršal izvuče cigaru iz džepa i reče izmenjenim glasom:

— Ah, dobro da si naišao dečko, daj mi šibice. Ja sam svoje zaboravio u baru.

Čovek koji se stvorio pred njim i ne pomaže se.

Vajat je jasno mogao da čuje korake kako se približavaju sa suprotne strane ulice iza njegovih leđa.

Dakle to je bio drugi čovek!

Bio je uveren da ih ima bar trojica.

— Vatre? — upitao je momak koji je stajao pred maršalom, razvlačeći reč.

Vajat potvrdi. Osećao je korake već iza samih leđa.

Pakao! Gde li je treći čovek?

U tom trenutku zaškripao je pesak iza maršala, to je kazivalo na to da je neko hteo da skoči na njega.

Vajat se baci na čoveka pred sobom i zajedno sa njim sruči na tle.

Napadač s leđa, koji je hteo da skoči na maršala, takođe je ležao na zemlji. Vajat se naglo okrete i trenu ga drškom revolvera po glavi.

Čovek od koga je tražio vatru toliko se zbunio iznenadnim napadom, da mu je trebalo izvesno vreme da se pribere. Suviše vremena za čoveka kakav je bio Erp. Njegova glava bila je sledeća meta drške teškog bantlajna.

Sada je i on ležao nepomičan na zemlji.

Baš u tom trenutku odao se i treći napadač. Odlučio je da uhvati maglu, jer se prilično uplašio borbe koju je nepoznati čovek tako vešto i uspešno vodio sa dvojicom njegovih drugova.

Vajat potrča za njim. Stigao ga je za tili čas i bacio se na njega. Maršalov nalet bio je tako jak, da su obojica pali na zemlju. Vajat ga je stegao rukama oko vrata kao kiještima.

— Gde je Hempton?

Čovek uzvрати jedva dišući:

— U mrtvačnici.

— Šta? — Vajatovo lice se ukoči.

— Samo još jednu laž, momče, pa ćeš se ti ubrzo naći tamo.

— Rekao sam istinu. On je u mrtvačnici, tamo smo ga spetljali.

— Gde je mrtvačnica?

— Preko puta Hemptonovog dvorišta. Tamo gde sam ja stajao.

— Ustaj i idi ispred mene. Teško tebi ako pokušaš neki nestašluk, malecki!

Bio je to doista mali, krivonogi momak. Uspravio se, teško dišući i pošao ispred maršala prema mrtvačnici.

Ostala dvojica su još uvek nepomično ležala u pesku.

Krivotvori zastade i pogleda svoje drugove.

— Vi ste ih ubili nožem!

— Ne, to nije moj način — rekao je Vajat, uhvativši bandita za jaku. — Pre bi se moglo reći da je vaš. Ti si ubio doktora Flobera nožem.

Čovek se ukoči od straha.

— Ja? — promućao je.

— Da, ti!

— Ali...

— Nema tu nikakvog ali, momče. Ti si ga ubio nožem. Tvoji prijatelji su te odali. Zbog toga ćeš biti! Hajde, polazi sa mnom prvo u mrtvačnicu.

Levo krilo vrata na građevini, koja je ličila na ambar, a Vajtfejsu je služila kao mrtvačnica, visilo je polurazvaljeno i užasno škripalo.

Vajat pokaza prema vratima i reče oštro:

— Tako, a sada dovedi čoveka na polje.

Uskoro je bandit izašao, vukući čoveka koji je bio tako vezan da je ličio na paket.

Bio je to stari Hempton.

Vajat mu preseče veze i pomože da stane na noge. Bandit je hteo da iskoristi taj trenutak i umakne. Međutim, maršal je sa tim računao. Uhvatio ga je za grudi i snažno gurnuo prema zgradi, tako da su se daske zatresle.

— Ti ostaješ ovde, momče. Dželat te čeka! Ti si ubica!

— Ja nisam. Ako je to Džek rekao onda je on jedan lupež i ja ću...

— Ne drži pridike. Džek je re-

kao istinu! — blefirao je i dalje Vajat.

Hempton je stajao sa uperenim revolverom ispred dvojice ljudi, koje je maršal savladao drškom svog bantlajna. Kada su se vratili, starac im reče žustro.

— Samo mirno spavajte, momci i ne mrdajte, inače odmah pucam.

Čovek, koji je stajao uz zid mrtvačnice, drhtao je celim telom.

— Džek govorio istinu? U redu, onda ću i ja govoriti istinu. Ja sa celom stvari nemam ništa, baš ništa. Šta me se sve te sulude stvari tiču. Meni je potpuno svejedno ko će biti šerif u Vajtfejsu.

— Svakako — uzvрати maršal hladno — tebi je svejedno, ali zato drugima nije. To je uostalom Bila Bleka stajalo glave.

Čovek je ćutao. I na sve ostale maršalove optužbe više nije odgovarao.

— Napred, Hempton, ova tri lupeža treba smestiti u zatvor.

Deset minuta kasnije, sva trojica su bila iza brave.

Hempton je uzeo sa zida jednu sačmaricu i postavio se na vrata.

— Opet je kao nekada kada je crni Hal besneo po gradu. Samo što sam ja u ono vreme bio dovoljno lud da izađem na ulicu...

Pošto se maršal uverio da su tri bandita sigurno smeštena, rekao je starom:

— Ostanite za svaki slučaj tu, Hemptone.

— Da, maršale, možete se osloniti na mene.

— Znam to, ostanite na vratima! Ako neko pokuša, bilo ko, da momke izvuče odavde, upotrebite pušku.

— Ne sumnjajte ni trenutak u to, maršale. Ja sa ovom napravom veoma dobro rukujem. Davno, kada je Ted Džonson došao u grad, upotrebio sam veliku količinu olova. Momci čak nisu mogli više ni da jašu. To im, uostalom nije bilo ni potrebno, jer su u Fort Vort odavde odvezeni u dobro zatvorenim kolima. Toliko nam posla ovi ovde sigurno neće zadati.

Krivotvoričnik priđe rešetkama i grčevito se uhvati za njih. Vikao je iz sveg glasa:

— Vi nemate prava da me obesite! Ja sam pošao s momcima samo zbog Džeka. On me je prinudio, jer on...

— Tebi daje novac — završi rečenicu Vajat.

Krivotvoričnik Ken Kaliet piljio je u čoveka, koga je stari šerif nazivao maršalom.

— I to znate?

— Da, kao što vidiš. Zbog toga si i krenuo sa bandom i natovario sebi ubistvo na vrat.

— Ali, to nije istina, maršale. Ja nisam nožem ubio Flobera. Bio je to...

— Ja vrlo dobro znam ko je bio — prekide ga maršal grubo. — Poštedi me svojih laži.

— Ja ne lažem — vikao je Ken Kaliet. — Sam Barn ga je ubio.

Vajat klimnu glavom, nimalo iznenađen.

Starom šerifu je gotovo ispala puška iz ruke.

— Barn? — mucao je zbunjeno. — Ali to je...

— Da, to je vaš vrli šerif Ernest Barn. To je čovek koga je vaš predsednik opštine hteo za šerifa. Da bi se tom ubici stvorilo mesto,

morao je nepoželjni Bili Blek da umre.

Maršal napusti kancelariju.

Hempton ugasi lampu i sede iza zatvorenih vrata. U to rešetkama priđe jedan od dvojice razbojnika, koje je Vajat onesvestio udarcima revolvera.

— Lepo si to smislio, dedice. Zar misliš da ćeš moći da zaustaviš tom šklopcijom nekog mladog, jakog čoveka? Šta misliš šta će se dogoditi ako se iznenada pojave Barn i ostali? Misliš da ćeš moći da ih zadržiš tom starom škljocom?

— Šta će se dogoditi? To ti mogu sasvim tačno reći: povući ću obarač.

Sva tri bandita se grohotom nasmejaše.

— Jeste li čuli? — uzviknu jedan, koji je stajao uz šipke. — On će povući obarač.

— Znaš li uopšte na koga ćeš pucati? — pitao je Kolins.

— Znam, Ed, znam sasvim tačno. To čak uopšte nije teško pogoditi. Samo takav glupak kao što si ti može tako da pita. Jednostavno povući ću obarač.

Tri lupeža se opet grohotom nasmejaše.

— On će prosto povući obarač, ha, ha, ha, pa to je veličanstveno! — smejali su se razbojnici.

Iznenada im je smeh umukao. Uprkos mraku uspeali su da ocene u kom pravcu je bila uperena cev starčeve sačmarice: na njihovu ćeliju.

Stari Hempton im je objasnio krajnje mirno:

— Kao što vidite, dakle, sve je u najboljem redu. Kako bih obezbe-

dio da se taj red i očuva, reći ću vam: ako neko od vas samo šušne, povući ću obarač!

To je bilo rečeno jasno, nedvosmisleno, pa tako nije ostalo bez dejstva. Sva trojica su dobro poznavali starog šerifa, i znala da ne govori u prazno.

Vajat se za to vreme uputio u salun „Santa Kruz”. To je bilo vreme kada je lokal bio pun gostiju. Maršal se progurao između ljudi i stao uz šank. Pogledom je potražio ljude, koji su ostavljali častan utisak.

Levo od njega, naslonjen, stajao je momak, kicoš, koji se sve vreme gledao u ogledalu. S desne strane mu je stajao čovek od oko pedeset godina, u plavoj košulji i u farmericama. Lice mu je bilo preplunulo, a oči svetle i otvorene.

— Mogu li za trenutak da govorim s vama, mister?

Čovek okrete glavu i iznenađeno pogleda Vajata.

— Da.

Maršal ga povede napolje na trem.

— Mister, da li biste mogli da sazovete gradski savet?

— Gradski savet? — Zaprepasti se čovek. — Sada, usred noći?

— Da, sada usred noći.

— Ali, za ime sveta, zbog čega?

Vajat izvadi zvezdu iz džepa i pokaza je svom sagovorniku.

— Moje ime je Erp. Vajat Erp. Treba o nečemu da obavestim članove saveta.

— Vajat Erp? Maršal iz Dodž Sijti?

— Da.

Čovek mu pruži ruku.

— Ja sam Džozef Kenan. Onaj koral preko pripada meni. U redu, mister Erp, sazvaću gradski savet.

— Još jednu molbu, mister Kenan: nemojte reći ljudima ko sam.

— U redu. Sigurno imate razloga za to, maršale.

— Sasvim sigurno!

Kenan se uputi prema gradskoj većnici.

Nekoliko minuta kasnije, oglasilo se veliko zvono. Metalni zvuk delovao je avetinjski.

Za nepunih pola sata pred gradskom skupštinom se okupilo preko pedeset ljudi. Kenan ih je pozivao da uđu u salu.

— Ovde je maršal, ljudi, koji ima nešto da nam kaže.

— Maršal?

— Odakle?

— Koji maršal?

— Sad, usred noći?

— Šta se dogodilo?

Pitanja su pljuštala kao prolećna kiša.

— Sve ćete to već saznati. Hajdete u salu, ljudi! — vikao je Kenan.

Negodujuć i mrmljajući, ušli su članovi gradskog saveta u kuću. Kada je poslednji zatvorio vrata za sobom, Vajat Erp je ušao u salu kroz sporedan ulaz.

Ljudi su ga upitno posmatrali. Pakao, zar već nisu negde videli ovog visokog stranca? Da, on je juče ujutro stigao u grad, prašnjav, iznuren, umrljan krvlju.

Kenan podiže desnu ruku. Zavladala je tišina.

— Ljudi, ovaj čovek je Vajat Erp. Svi znate za njega. On će nam...

Prekinuo ga je žagor.

— Molim vas mir — zahtevao je vlasnik koral. — Maršal ima nešto da nam saopšti.

Na to stupi napred jedan krupan,

dežmekast čovek, neprijatnog lica.

— On tvrdi da je Vajat Erp? Baš me zasmejava! Vajat Erp je najmanje deset godina stariji. Moj brat Džim ga je video u svoje vreme u Vičiti, kada se borio protiv Klemansove bande. Kažem vam, ljudi, ako je on Vajat Erp, onda sam ja Dok Holidej!

Grohotan smeh zaori se dvoranom.

— On jeste Vajat Erp! — pokušavao je Kenan da nadviče ostale. — Pokazao mi je svoju zvezdu.

— Svoju zvezdu? — reče debeljko, koji se zvao Vilkins. — Ko zna odakle tom momku zvezda.

— Ja smatram da bi čoveka ipak trebalo saslušati — reče bradati kovač.

— To nikako — bunio se i dalje Vilkins. — Ja sam tog momka video juče, kada je dolazio u grad.

— I ja takođe — ljutito se umeša kovač. — Šta to menja na stvari? Neka čovek govori.

— Ako bismo mi svakog lupeža, svaku skitnicu, svakog bandita pustili da ovde govori, uskoro bi u gradu stvari pošle nizbrdo — besneo je debeljko.

Ubrzo je imao i istomišljenika.

— Vilkins je u pravu, ljudi, kada ćemo dospeti? Izbacite tog momka napolje!

— Da, da — urlao je sada Vilkins. — Napolje sa njim!

— Napolje — prihvatilo je još nekolicina prisutnih.

Na to čoveku iz Misurija priđe jedan od članova gradskog saveta. Zvao se Hotkins. Bio je to čovek divovskog rasta. Debeli Vilkins mu doviknu:

— Potpraši ga, Hotkins!

Div se podboči. Procedio je kroz zube.

— Čuo si šta su ljudi rekli. Gu-bi se, ako nećeš da te ja izbacim!

Maršal je gledao mimo Hotkinsa u ostale ljude, a onda se obratio Kenanu.

— Ko ovde zastupa predsednika?

— To sam ja — zagrmje debeli Vilkins.

— Tako nešto sam i pretpostavio — reče Vajat i izmače se korak u stranu. — Ljudi, mister Kenan vam je već rekao da treba o nečemu da vas obavestim.

— Ti si izgleda tvrd na ušima, lupežu — podviknu Hotkins i ispruži ruku da bi uhvatio Vajata za mišicu.

Vajat samo izmače ruku i oštro ga pogleda.

— Ostavite me na miru, mister! Dakle, ljudi, ja...

Hotkins je samo značajno pogledao debeljka, a onda se bacio na maršala.

Vajat podskoči u stranu i snažno pogodi levom pesnicom diva u glavu.

Hotkins je stajao. Stajao je kao stablo. Međutim, ruke su mu nemotno visile niz telo. Udarac ga je dobro protresao, ali ga nije oborio.

Vajat ga je pustio da se pribere. Hotkins je ponovo hteo da nasrne na Vajata, ali ga maršal blago odgurnu rukom i upozori:

— Ostani miran, čoveče, inače zlo po tebe!

Ove reči dovele su Hotkinsa u stanje belog usijanja. Uz divlji poklič ponovo se bacio na maršala.

Ovog puta nije ostao na nogama. Udarac koji ga je pogodio, bio je tako žestok i precizan, da ga ni

krupni Hotkins nije mogao da proguta. Klonuo je na kolena.

U to se napred probi čovek oko trideset godina, snažnih ramena i ogromnih ruku.

— U redu, lupežu. Hotkins je tovarno magare. Ovu stvar ću ja uređiti.

Ovaj protivnik nipošto nije bio za potcenjivanje. Vajat je bio svestan toga da mora da bude brz i precizan.

— Ostanite na svom mestu, mister! — upozorio ga je.

Na to se nekadašnji radnik na pruži, Hari Klondajk, nasmeja široko i prezrivo.

— Ti me baš zasmehavaš, momče. To što ti pričaš ovim ljudima, da si Vajat Erp, to je drskost, koju treba kazniti.

Uvukao je glavu u ramena i ustremio se na maršala.

Vajat načini fintu telom. Propustio je napadača da proleti pored njega, pogodivši ga za vrat pljoštalice šakom u letu. Klondajk se spotače, ali se zato brzo uspravi na noge i otrese glavom kao pokislo pseto.

— Znaš taj trik, momče, ha?

— Već godinama — uzvрати Vajat mirno.

— Ipak nemaš sreće, jer ja ih znam bar pola tuceta — rekao je i zauzeo borbeni stav.

Maršal je stajao prekrštenih ruku i leđeno ga posmatrao.

— Ovaj hoće da me hipnotiše, pogledajte ga samo — rugao se Klondajk.

— Sredi ga konačno, Hari — nestrpljivo ga je podsticao debeli Vilkins. Očigledno mu se žurilo ponovo u kafanu.

— Odmah će biti gotovo — rekao je Hari, podskakujući oko svog protivnika.

Vajat se zaklanjao od udaraca, uzmicao, podskakivao. Čekao je svoj trenutak. Kada se Klondajk za deseti sekunde otkrio, maršal ga je pogodio levim aperkatom.

Udarac je pogodio Harija Klondajka kao konjsko kopito. Proleteo je kroz pola dvorane i tresnuo na težak sto, koji je sobom oborio na tle. Ostao je tako da leži nepomično. U gradskoj većnici Vajtfejsa vladala je grobna tišina. Vajat se okrete prema članovima saveta i počeo da govori kao da se ništa nije dogodilo:

— Dakle, imam nešto da vam saopštim, ljudi.

Onda ih je obavestio o svemu što se dogodilo od prethodnog prepodnevca do sada.

Samo što je završio poslednju rečenicu, u ruči mu se iznenada stvorio veliki bantlajn, specijal.

— Sačekajte, još, mister Vilkins! Toliko vam se baš ne žuri. Idi ćemo svi zajedno.

Debeljko se doista već bio prišunjao dvorišnim vratima u želji da se izvuče. Nekoliko ljudi je pošlo za njim. Kada su videli cev uperenog revolvera, zastali su kao ukopani.

— Stavite svog zamenika predsednika u sredinu, kao što to priiči, ljudi, pa onda, svi zajedno idemo — rekao je Vajat podrugljivo.

Tako je i bilo.

Ljudi su užasnuti gledali mrtvog lekara. Povici negodovanja i besa bili su sve jači.

— Ako je to Barn doista učinio

— vikao je Kenan — onda će on još sutra posetiti!

Najzad je u ordinaciju ušao i Vilkins. I ne pogledavši mrtvaca, reče:

— Nemojte pre nagliti, ljudi. Ko vam govori da je istina sve što stranac priča. Sve to treba temeljno ispitati. Barn — ubica! Smešno. On je naš šerif i nama ne pada na pamet da svakom strancu...

Maršal stupi pred Vilkinsa i upita iznebuha:

— Da se vi možda ne zovete Džek?

— Da — promuća Vilkins i lako poblede.

— Hvala, to mi je dovoljno.

Ovo je bilo ponovo rečeno nasumce, ali srećom maršal nije pucao u prazno.

Vilkins najednom više nije imao šta da kaže. Naprotiv, pustio je sve ostale da govore, a on se osvrtao, tražeći mogućnost da šmugne iz lekareve kuće. Maršal ga je u tome sprečio.

— Samo bez žurbe, Vilkins. Nas dvojica imamo još da razgovaramo. Pre svega, treba sve temeljno ispitati, tačno onako kako ste vi želeli.

— Ja uopšte ne znam šta vi hoćete od mene, mister...?

— Erp! Zapamtite to ime, mister Vilkins, jer se bojim da će to biti poslednje ime koje ćete čuti.

— Šta to treba da znači?

— To da vas smatram jednim od Kornvolovih ljudi. To da ste i vi otpadnik od zakona, mister Džek Vilkins.

Debeljko ustuknu unazad.

Ovu scenu niko nije video, jer su ljudi bili okupljeni oko mrtvog lekara.

— Šta ste to rekli? — jedva je prevalio preko usana.

— Rekao sam da ste vi jedan otpadnik od zakona, jedan podmukli, prokleti bandit.

Za trenutak je izgledalo da će Vilkinsu oči ispasti iz duplji. Na čelu mu je izbila žila debela kao prst. Krupne kaplje znoja slivale su mu se u obrve. Teško dišući, stajao je naslonjen na vrata.

— Šta si se to usudio, čoveče?

Vajat ga dokopa i privuče sebi.

— Malo se pažljivije izražavaj, bačvo masti. Ja mogu da budem vlaški neprijatan.

★

Lekar je prenet u mrtvačnicu.

Kornvol, Barn i mladi Bradok se te noći nisu vratili.

Sledećeg jutra je u gradu vladalo mračno, napregnuto raspoloženje. Ljudi su se već u devet iskupili u lokalima i prepričavali događaje. Prvi je bio Vilkins. Držao je velike govore. To će reći, pokušavao je da pridobije ljude za sebe, govoreći protiv maršala. Hotkins i Klondajk su već bili uz njega. Uskoro je ovom lukavom čoveku pošlo za rukom da pridobije izvestan broj ljudi.

Već popodne je u gradu bilo dve partije. Na žalost, stranaka koja je bila uz Vilkinsa nije bila malobrojnika.

Kornvol, Barn i Bradok se još uvek nisu vratili.

U sedam sati uveče, Vajat se uputio u kuću starog Bradoka. Vrata su bila otvorena. Maršal je ugledao slepog starca na kraju hodnika prema otvorenim vratima dvorišta.

— Mister Bradok, mogu li za trenutak da govorim sa vama.

Starac se lagano okrete.

— Vajat Erp?

— Da.

Stari Bradok steže zube.

— Ol rajt, maršale, udite.

Ušli su u sobu. Starac je ostao da stoji.

— Sedite, mister Stap, hteo sam da kažem mister Erp.

I Vajat je ostao da stoji.

— Gde je vaš sin, Bradok?

Starčeve usne su podrhtavale.

— Ne znam. Ne znam, to kao što ne znam ko ste vi, mister.

— Znae vi veoma dobro ko sam ja, Bradok.

— Džek Vilkins je sasvim suprotnog mišljenja, mister.

— U to verujem, jer Vilkins ima veoma mnogo razloga da se nada da ja nisam Vajat Erp.

— Vi ste mi se predstavili kao Stap...

— Da, jer da sam odmah rekao svoje pravo ime, mračni trio bi verovatno bio upozoren i nastavio svoj nedela. Ernest Barn je ubio doktora Flobera. Time je ne samo sebe odao i žigosao, nego otkrio ceo krug.

— Ceo krug?

— Da. Nisam siguran da i vi tu ne pripadate, Bradok.

Starac nabra obrve. Sada je drin-tao celim telom.

— Da li ja pripadam tamo? Mister Erp, ja sam od prvog trenutka, kada sam čuo vaš glas, znao da vi niste bilo ko. Odmah sam naslutio da se crna senka nadvija nad nas...

— Nad nas?

— Nad Džila, a Džil je moj sin. Osećao sam to po vašem glasu, po vašem koraku, po vašoj upornosti i

vašim postupcima. Ako jedan čovek sa ranom na glavi dojaše u grad i to čak od polja kaktusa, pa onda, ne odmorivši se uopšte, krene u akciju, to je za mene dovoljno.

— Pa ipak ste pokušali da me ubijete štapom?

Trzaj protrese starčevo telo. Naslonio se levom rukom na sto i uzviknuo:

— On je moj sin!

Taj uzvik je još dugo odjekivao praznom prostorijom. Zatim je starac nastavio slomljenim glasom:

— Vi ste još mladi, maršale. Vi ne znate šta znači imati zabludelog sina. Ne, vi to ne možete razumeti, vi ste čovek zakona i vršite svoju dužnost. — Glava mu klonu na grudima. — A ja, ja sam otac razbojnika.

Vajat Erp je ovog čoveka shvatao bolje nego što je ovaj i slutio. Međutim, morao je da vrši svoju dužnost. Nije smeo da se prepušta sentimentalnosti. Pre svega zbog toga što je ovaj čovek, koji je sada očekivao sažaljenje, pokušao da ga ubije.

— Recite mi gde je vaš sin, mister Bradok.

Starčeve grudi su se nadimale.

— Ne znam, ja zaista ne znam.

— Reči su se gotovo pretvorile u jecaj.

Maršal je morao da ostane hladan.

— Razmišljajte o tome, Bradok. Imate vremena. Doći ću ponovo, a onda treba da mi odgovorite.

Starac se sruči na stolicu i zagnjuri glavu u šake.

Vajat Erp napusti kuću starog Bradoka.

★

Bivši šerif Hempton sedeo je u kancelariji. Još uvek je držao sačmaricu u ruci. Uputio je maršalu pogled pun očekivanja.

Vajat odmahnu glavom.

— Još uvek ništa. Idite sada kući i odmorite se. Ja ću preuzeti strážu do jutra.

— Ol rajt, maršale — reče stari i napusti šerifsku kancelariju.

Dve žene su donele hranu zatvorenicima. Kada su otišle, Vajat zaključa kancelariju spolja. Nekoliko minuta kasnije obreo se u paralelnoj ulici i preskočio ogradu. Tu se pritajio u mraku i napregnuto osluškivao.

Na dvanaest jardi od njega ležao je zatvor.

Pošto se uverio da nema nikog u dvorištu, popeo se na krov šupe, a odatle dalje prebacio na krov zatvora. Postavio se tako da kroz prozor može da gleda u šerifsku kancelariju. Sa tog mesta je mogao čak da vidi donji kraj rešetaka ćelija u kojoj su se banditi nalazili.

Sati su odmicali. Uskoro se pojavio mesec i svetleo kao žuta kugla na tamnom noćnom nebu. Zapahnuo ga je miris izgorelog drveta, boje i tera. Čovek iz Misurija ležao je nepomično na krovu i motrio na dvorište kancelarije.

Negde pred ponoć čuo je šum. Neko je pokušavao da preskoči ogradu.

Vajat se nije pomerio. Krajičkom oka posmatrao je čoveka, koji se sada prebacio u dvorište i zastao osluškujući. Kada mu se učinilo da je sve tiho i mirno, prikrao se nastrešnici.

Tu ga Vajat Erp više nije mogao

da vidi, samo je čuo šum njegovih koraka.

Čovek je najednom zastao. Vajat je oštro motrio preko ivice krova u dvorište.

Da ga čovek možda nije primetio?

To je bilo gotovo isključeno. Za svaki slučaj, Vajat je izvukao revolver iz futrole.

Uskoro je uspeo da vidi vrhove čizama koji su se jasno ocrtavale prema svetlom pesku. Onda se pojavio deo oboda šešira. Nepoznati je lagano izlazio ispod nastrešnice koja ga je zaklanjala.

Vajat je odmerio rastojanje, a onda se bacio dole, tačno na čoveka i srušio ga na zemlju.



Tri lupeža u ćeliji se nisu baš mnogo iznenadila kada su dobila društvo. I ako su se u ovom trenutku iza katanca nalazila četiri čoveka, među njima se nije nalazio ni Kornvol ni Barn, a ni Džil Bradok.

Vajat Erp je ponovo legao na svoju osmatračnicu i osluškivao. Nije bilo uzalud. Oko jedan sat po ponoći otvorila se kapija. Čovek iz Misurija je odmah prepoznao dežmekastu šerifovu priliku.

Barn se nije šunjao, niti osmatrao unaokolo. Ušao je, zatvorio za sobom kapiju i uputio se ka ulazu u zgradu. Kada je otvorio vrata, Vajat je skočio sa krova u dvorište.

Dvorištem, utonulim u tišinu i mrak, odjeknu metalni zvuk revolvera.

Ernest Barn se trgao. Ostao je nepomičan na vratima, ne okrećući se prema dvorištu.

— Ruke u vis, mister Barn!

Šerif sasvim lagano počeo da diže ruke. Vajat mu je prišao bliže. Kada je stigao gotovo do njega, Barn se naglo okrenuo i zamahnuo pesnicom, no bez uspeha. Erp je bio spreman na ovaj napad i pogodio šerifa u grudi tačno u predelu srca. Barn se sruči kao vreća.

Tako je i peti čovek dospeo u zatvor.

Maršal je bio uporan. Još jednom se vratio na svoje stražarsko mesto, no za taj dan, predstava je bila završena.

Džilbert Bradok, koji je iza prvog ugla očekivao Barna, pobegao je što je brže mogao na suprotan kraj grada, gde su im se nalazili konji.

Planovi zločinačkog šerifa su pali u vodu.



Usamljeni mesec nastavio je svoju putanju preko neba. Napolju u preri zavijao je šakal, a negde iz nekog dvorišta u Vajtfejsu odgovorao mu je pas.

Najzad je čovek iz Misurija napustio svoje stražarsko mesto i konačno otišao na zasluženi počinak. Ostao je da se odmori na ležaju u šerifskoj kancelariji. Za to vreme su zatvorenici nemo ležali u svojim ćelijama i piljili u tavanicu.

Ernest Barn još uvek nije znao ko je čovek koji ga je strpao u ćeliju. Ostali su bili suviše umorni da bi mu to rekli. Suviše umorni i poraženi. Pošto su videli da je maršal iz Dodž Sitija doveo još i šerifa u ćeliju, bili su potpuno obeshabreni.



Kada je zora počela da sviće, sa zapada je u grad došao jedan jahać. Bio je to visok čovek tamnog lica i svetlucavih, zelenih očiju. Brada mu je bila uglasta i isturena. Nosio je crni meksikanski šešir sa širokim obodom i smeđi kožni kaput. Zaustavio je ridanu ispred Blebornove kovačnice i kliznuo iz sedla. Sada, kada je prilazio vratima kovačnice, moglo se primetiti da ima krive noge. Na obe strane opasača, nisko na bedrima, ljuljali su se koltovi kalibra vestern četrdeset četiri. U desnoj ruci je držao sačmaricu, čijim je kundakom počeo da dobuje po vratima kovačnice.

Brebornova žena je gore, na spratu, otvorila prozor i upravo htela da saspe bujicu grdnji na ranog posetioca, kada uplašeno ustuknu. Vratila se do postelje i protresla muža.

— Hej, Džef, ustaj. Bronko Bil je dole.

Čovek naglo skoči iz postelje.

— Šta to govoriš?

— Da, to je Bronko Bil.

— Mora da si sanjala, ženo...

U tom trenutku se ponovo oglašise udarci kundaka o vrata.

Kovač pritrča prozoru.

— Helo, mister Hit, to ste vi. Odmah dolazim.

— Nadam se — odgovorio je jahać mrzovoljno.

Blebornova žena je kršila ruke.

— Bronko Bil! Šta on hoće u gradu? Kada je poslednji put bio ovde, sahranili smo četvoricu.

Bronko Bil se iscrpi na kovača.

— Hej, stari, ridanu je potrebna nova cipela. Prednja leva.

— Da — rekao je Bleborn sprem-

no i u istom trenutku dobio takav strašan udarac nogom da je poleteo do polovine svoje radionice.

— Napred, šmokljane, na posao! Znaš dobro da ne volim da čekam. Idem preko do Rika. Kada budeš gotov, odmah mi javi.

Krčmar Rik Holden bio je na isti način podignut iz postelje na kojoj je njegov sused kovač pre nekoliko minuta. Još bunovan, posmatrao je svog nanog gosta.

— Ah, to ste vi, mister Hit! Šta ste želeli?

— Ne prenamaži se, stara sovuljago, donesi mi odmah viski.

Bronko Bil se sruči na stolicu i sruči noge na sto.

— Zar ne bi bilo bolje da vam skuvam kafu, mister Hit? — raspitivao se krčmar.

Na to Meksikanac zavitla na njega pepeljaru i zaurla.

— Nestani, bedniče i donesi mi odmah taj viski!



U sedam sati nije više bilo nikog u glavnoj ulici, ko nije znao da je u grad došao Bronko Bil. Nikog osim Vajata Erpa i zatvorenika.

Debeli Vilkins se oko osam sati uputio u bar „Zlatni zapad“. Kada je provirio preko krila pomičnih vrata, ugledao je Bronko Bila kako sedi, držeći noge na stolu. Krčmar dade znak debeljku da ostane napolje. Međutim, Vilkins odmahnu glavom i pokaza baš na Bronko Bila. Krčmar samo podiže obrve.

— Šta to izvodiš, staro mućkalo? — breću se na njega kreolac. — Slušaj me dobro, momče: moj otac je bio Teksašanin, a moja majka

Meksikanka. Od njega sam nasleđio brzinu, a od nje lukavost.

Iznenada se Bronko Bil stvorio sa revolverom u desnici uperenim na ulaz, tačno u krupnu glavu debelog Vilkinsa, kome je čelo bilo orošeno krupnim graškama znoja. Srce mu je tako divlje tuklo, da ga je osećao u petama. Međutim, ništa nije vredelo, morao je da uđe u krčmu. Morao je da govori sa tim čovekom, pa šta bude. Stupio je napred, kratko dišući od silnog straha. Pomična vrata su ga lupila u leđa.

— Da ne biste možda mogli Ja spustite revolver, mister Hit?

— Šta hoće ova meduza? — reče podrugljivo kreolac, vraćajući revolver u opasač.

Vilkins priđe nekoliko koraka bliže.

— Mogu li da govorim sa vama, mister Hit?

Kreolac se ponovo sručio na stolicu i, jasno, ponovo stavio svoje prašnjave čizme na sto.

— Sada ne, vidiš valjda da doručkujem, čoveče. Dođi ponovo za pola sata.

Vilkins drhteći izađe iz lokala, a Holden iza šanka odahnu sa olakšanjem.

Nije prošlo ni pola sata, a Vilkins se ponovo pojavi. Prišao je, oprezno kašljućući, kreolčevom stolu i ostao kao okamenjen u polu naklonu.

— Priberi se, bure masti!

Vilkins poblede i reče mucajući:

— Mister Hit, hteo bih da vam dam jedan predlog.

— Predlog? — ispitivao je kreolac podozrivo. — Izražavaj se u brojkama, čoveče.

Vilkins obazrivo pogleda oko sebe, pa onda promrsi:

— Pet stotina.

Hit lupi pesnicom o sto.

— He, pa to se zove sreća u ranim jutarnjim časovima! Inače ste vi svi lupeži u ovom prokletom gradu prilično škrti.

— Pet stotina, mister Hit — ponovi debeljko piskavim glasom, pa odmah upita. — Jesu li i ostali ovde?

— Ako misliš na Pinkija Džordana i Džona Haveloka, debeli, i oni su ovde. To jest, treba da naiđu svakog trenutka. Krčmaru, proviri malo, vidiš li napolju negde njihove konje!

— U toliko bolje, ako su ovde — reče Vilkins.

— O čemu se to radi? — hteo je kreolac da zna. — Vaša bratija je inače srećna kada što je brže moguće okrenem leđa Vajtfejsu.

Kada je krčmar izašao na trem, Vilkins priđe nekoliko koraka bliže i reče žustro.

— Hiljadu somova, Bronko Bill! Hiljadu!

Kreolac kundakom odgurnu čašu sa stola.

— Je li ti možda od rane zore povukao neku više, stari? — upitao je, žmirkajući, isturene brade.

— Ne, ali se u gradu nalazi čovek, koji je veoma opasan.

— Ah, neki moj kolega? — upitao je ozloglašeni bandit oprezno.

— Vaš kolega? Ne.

— Onda revolveraš?

— Ne, ni to.

Razbojnik na to reče prezljivo:

— No, pa koga onda možete toliko da se bojite?

Vilkins je gutao kao pas koji je zagrizao preveliki zalogaj.

— On je jedan ludak.

Hit je žmirkajući posmatrao svog sagovornika.

— Kažeš, ludak?

— Da, jedan umobolnik. On sebi prisvaja nemoguća imena. Jedan trgovac ga je video u Mortonu. Tamo se predstavljao kao Abraham Lincoln.

— Ja upravo dolazim iz Mortona — procedi bandit.

— Onda je to bilo u Bluberiju. Uostalom to je nevažno. U svakom slučaju, momak se ovde predstavlja kao Vajat Erp.

Pri pomenu ovog imena, preko banditovog lica je preletela senka.

— Kao Vajat Erp? — upitao je ponovo Bill sa podozrivim prizvukom u glasu.

— Da, došao je potpuno pohan, iscrpljen i sa ranom na glavi u grad. Za nepunih dvadeset i četiri sata, napravio je takvu gužvu, kakvu Vajtfejs nikada još nije doživeo. On tvrdi da je naš predsednik opštine ubica...

— Tako nešto nije isključeno — primeti razbojnik.

— On dalje tvrdi da je naš šerif ubica.

Ni ovu optužbu bandit nije smatrao nemogućom. Naprotiv.

— To je čak sasvim verovatno. Ja, doduše, ne poznajem vašeg šerifa, ali čim vidim nekog momka sa zvezdom, meni je već dosta.

Vilkins se zbunjeno smeškao.

— U našem slučaju stvari stoje sasvim drugačije. Naš šerif i naš predsednik su časni... dakle, ja mislim... hteo sam da kažem...

Kašljucao je zbunjeno, jer je osećao da sve više žesti razbojnika.

— Hajde, konačno, reci do kraja, debeljko — planuo je Hit. — Za šta to vi lupeži noćete da izbljujute hiljadu zelembaća?

Vilkins je prišao bliže i gotovo se uneo razbojniku u lice. Jos jednom se radi svake sigurnosti okrenuo prema ulazu, a onda počeo da objašnjava šapatom kao da se radi o najstrožijoj državnoj tajni.

— Taj čovek mora da nestane.

— Slušaj me, brate, ti si se izgleda prebacio — odgovorio je Bronko Bil. — Ja nisam ubica koga neko može da najmi za novac. Ja sam Bronko Bil, odmetnik. Razumeš li? Ah, ne klimaj tom ovnujskom glavom, ti to uopšte ne razumeš! Ja sam odmetnik, borac protiv svih potlačivanja, a svaki čovek koji nosi zvezdu je tlačitelj. Nosi li zvezdu momak koji vam stoji u grlu?

— Ne, ali treba da ima zvezdu u džepu. Kenan je video. On može i da se zakune u to. Da, možda je taj čovek doista šerif. Možda je čak doista Vaj...

„Odmetnik” je naglo ustao sa stolice.

— Šta ti tu trabunjaš? Prvo vam je taj momak ludak, a onda smatraš da je moguće da je čak Vajat Erp. Ti mora da si poludeo, debeljko, vuci se do đavola!

Vilkins je počeo da izmiče unazad. Zastao je na vratima i promrsio:

— Ja ću već iščeprkati da li je zaista maršal. A onda ću se vratiti sa hiljadu zelembaća.

Ispratio ga je grohotan smeh Bronko Bila.

U tom trenutku su ispred salu-

na „Santa Kruz” dva jahača kliznula iz sedla.

Jedan od njih je bio mali, kratkonog i mršav. Imao je orlovsku glavu i prodorne oči. U opasaču je nosio revolver kalibra četrdeset četiri, a u ruci sačmaricu kao Bronko Bil.

Bio je to Pinki Džordan.

Drugi jahač je bio visok, takođe mršav i koščat i hodao nekako ukočeno, gotovo ne savijajući noge u kolenima. Na neverovatno dugom vratu nalazila se mala glava, koja bi pre mogla da pripada mladunčetu šimpanza. I on je, kao i Džordan i Hit, nosio pušku u ruci dok je išao prema salunu.

Holden je sve vreme stajao na tremu i motrio, a onda doviknuo preko pomičnih vrata u lokal:

— Oni su ovde!

— Ko...?

— Džordan i Havelok, mister Hit.

Odmetnik izađe napolje i pođe, ne plativši račun, na suprotnu stranu ulice. Sve vreme nije ispuštao pušku iz ruke.

Ova tri čoveka su izgledala opasno. Tri čoveka, čiji se vođa nazivao odmetnikom. Čak vrlo opasna. Uostalom i bili su takvi. Bronko Bil, kreolac iz Vilagena na meksičkoj granici, bio je jedan od najozloglašnijih bandita u pokrajini između Rio Grande i Kanadijana. Njegova mržnja prema predstavnicima zakona bila je na daleko poznata. Međutim, on je krao, pljačkao i ubijao i tamo gde nije bilo ljudi sa zvezdom. Zelenooki Džeri Hit bio je jedan iz grupe ljudi, koji se posle secesionističkog rata nisu više mogli da vrate u normalan život, niti u njemu snađu. Već punih četrnaest

godina krstario je ovaj čovek, zajedno sa dvojicom svojih partnera, kroz čitavu zemlju i svuda za sobom ostavljao neizbrisive tragove. Već godinama su za ovom trojicom bile raspisane poternice u Teksasu, Oklahomi i Novom Meksiku. Uzalud! Bronko Bil bio je neuhvatljiv. Izgledalo je da je imao nepogrešiv instinkt da oceni gde mu pretila opasnost i gde je siguran.

Ali, zakon se probijao sve dalje i dalje krupnim koracima. I ako ovde, u zapadnom Teksasu, zakon nije baš pustio duboke korene, Hitu je ipak bivalo sve teže da besni i hara. Danas je, eto, već stigao dotle da se povlači u gradove bogu iza leđa, kao što je na primer Vajtfejs. U gradovima, kao što su Lubok, Midlend, San Angelo i Amarilo nije više smeo da se pojavljuje. Tamo su šerifi imali tri, a često i četiri pomoćnika, što mu je znatno otežavalo život. Zbog toga je izvesno vreme krstario oko granice pustinje Ljana.

Zar nije osećao da ide rakovim korakom? Zar nije primećivao da mora sve dublje i dublje da uzmiče, tako daleko dok ne dođe u srce pustinje, gde ga, verovatno, niko više neće slediti.

No bez obzira na sve, u Vajtfejs je došla opasnost, trostruka opasnost. Za razliku od drugih otpadnika od zakona, on i njegovi partneri nisu birali metode. Prosto su dolazili, pljačkali, ubijali, zlostavljali i odlazili. Bio je divljačan i surov čovek, koji nije primećivao da se njegovu vreme bliži kraju.

Hiljadu dolara!

Prokletstvo, bila je to suma koja mu je upravo bila potrebna. Posled-

nju banku opljačkao je još pre tri godine, dole u Marfi. Bila je to jedna krvava akcija. Džordan je tom prilikom zaradio metak u bedra, a dugonja Havelok je i dan danas hramao od metka, koji mu je zakačio koleno. Samo on, vođa trojke, izvukao je čitavu kožu iz tog pakla.

Na ulici Marfe, ispred zgrade banke, ostavili su dva ubijena...

Hiljadu dolara!

Hit je trijao bradu.

— Prokletstvo, to baš ne bi bilo rđavo — mrmljao je sam sebi u bradu. Odlučio je da tu stvar ne ispušta, ali je pre toga hteo da se okrepi.

To njegovo okrepljenje izgledalo je ovako: ispio je punu flašu viskija i otišao još uvek uspravljen u pomoćnu prostoriju gde se sručio na sofu i odmah zaspao.

Desperados Džeri Hit bio je pijanica.

Dva njegova partnera, koji se takođe nisu preterano uzdržavali od alkohola, otkrili su pred podne ispred bara „Zlatni zapad“ konja svoga vođe. Imao je dve nove potkoviće, bio rasedlan i sklonjen u senku.

Njegov gospodar ležao je u sporednoj sobici i hrkao kao da hoće da prestruže džinovski kalifornijski bor.

— Bil! — povika Pinki unjkavo,

— Da — čulo se iz sobice.

Dva lupeža su odmah stavila puške na gotovs, postavivši se tako da su se uzajamno podupirali leđima.

Hit je izašao i pošao im u susret, zanoseći se.

Havelok je bio daleko trezniji.

— Ispavaj se, Bil ja ću preuzeti stražu!

Oko tri sata po podne vođa se is-

pavao. Umio se u dvorištu, na bunaru i bio ponovo svež kada je stupio u lokal.

— Kako stoji stvar sa jelom, krčmaru?

— Naručio sam u kuhinji tri ste-ka, mister Hit — spremno je uzvra-ćio Holden.

— Tvoja sreća, stari lupežu!

Bronko Bil prođe kroz prazan lo-kal, zveckajući mamuzama i stupi na trem.

Tamo je sedeo Havelok u stolici za ljuľjanje, držeći pušku na krilu.

Pinki je sedeo s druge strane vra-ta i žmirkajući posmatrao ulicu.

U tom trenutku je iz sporedne uli-čice dotrčao debeli Vilkins.

— Mister Hit! Mister Hit — do-vikivao je još iz daleka. — Sače-kajte još trenutak, dolazim odmah!

— Jesi li iščepkao ko je zaista onaj momak?

Debeljko obrisa znoj sa čela i od-mahnu glavom.

— Nisam ja vilenjak. Morao sam prvo da jedem.

— Do sada?

Debeljko razvuče lice.

— Ja konačno, sam sebi kuvam. Zaorao se grohotan smeh.

— A sad gledaj da konačno pohi-taš na posao, inače ćemo te mi pot-prašiti.

Hit dograbi pušku i ispali metak kraj Villkinsovih nogu.

Debeljkovo lice dobilo je boju pe-pela. Bio je tako uplašen, da su mu kolena klećala.

— Napred — vikao je Hit.

Kada se zamenik predsednika opštine okrenuo i odmakao oko dvadeset jardi, vođa bande mu je metkom okrznuo potpeticu na levoj čizmi.

Sada je debeljko potrčao kao pro-gonjeni kunić.

Čovek iz Misurija posmatrao je ovu scenu. Bivši šerif Hempton, ko-ji je stajao pored njega na prozoru, upita:

— Poznajete li onoga?

— Ne, ko je to?

— Jeste li već čuli za Bronko Bi-la?

Vajat pogleda starog upitno.

— Šta, zar je onaj momak Bron-ko Bil!

— Da, a ona dvojica kraj njega su njegovi prijatelji Pinki Džordan i Džeri Havelok. Mali Džordan je posebno opasan lupež, to jest, Ha-velok nije ništa bolji samo je malo manje bućan.

Upravo u tom trenutku, mali Pin-ki Džordan počeo je divlje da puća za nesrećnim Vilkinsom, tako da je sve grmelo. Ispaljivao je metak za metkom takvom brzinom, kao da uopšte nije punio pušku.

Težak oblak barutnog dima ši-rio se sa trema saluna „Zlatni za-pad” prema sredini ulice.

Vilkins, koji je trčao pravo pre-ma šerifskoj kancelariji, formalno je proleteo kroz ulazna vrata.

— U pomoć, u pomoć! — vikao je debeljko. — Oni pakleni momci ho-će da me ubiju.

Vajat Erp ga podrugljivo odmeri.

— Prvo i prvo, ja u to uopšte ne verujem, a drugo to i ne bi bilo tako loše. Momci Bronko Bila uš-tedeli bi nam ogroman trud.

— Šta to treba da znači? — upi-ta stari.

U tom trenutku otkrio je da se u čeliji nalazi Ernest Barn.

— Proklestvo! — otelo mu se. — Ernest, ti!

— Da, ja — promrsi šerif. — Ovaj prokleti momak me je zatvorio kao poslednjeg razbojnika.

— Kao razbojnika? — ponovi čovek iz Misurija. — Vi i jeste razbojnik, Barn.

To su bile prve reči koje je Vajat izmenjao sa šerifom od večeri kada mu je naložio da zatvori Kornvola i Bradoka.

— Vi mora da ste poludeli — rekao je šerif. — Ko ste vi uopšte, kad sebi dozvoljavate da ovde tako nešto činite? Mi ćemo vas...

— Samo trenutak, Barn. Ko to mi?

— Pa ja, šerif.

— Ne, Barn, sa onim „mi“, hтели ste sasvim nešto drugo da kažete. Mislili ste na ostale članove bande: Kornvola, Bradoka i druge.

Barn je lako prebledelo.

— Vi mora da ste poludeli, čoveče.

— U to sumnjam, Barn.

— Ja sam vas pitao ko ste vi kada uobražavate da možete tako da postupate sa jednim šerifom.

— On kaže da je Vajat Erp — umeša se Vilkins.

Šerif iz Vajtfejsa isturi glavu napred.

— Šta, šta reče? To mi moraš obavezno ponoviti.

— Rekao sam da on tvrdi da je Vajat Erp.

Na to Ernest Barn prsnu u nezadrživi smeh.

— Dakle, tako, momak je lud!

— Ja bih vam savetovao da budete malo oprezniji prilikom izražavanja — opomenuo je stari Hempton svog sledbenika.

— Šta vi hoćete, Hempton? Bilo bi bolje da se u ovoj stvari držite po

strani. Već satima razmišljam o tome kako da vas kaznim zato što ste ovom ludaku išli na ruku i pomagali mu.

Nekadašnji šerif se u dva koraka našao na vratima ćelije.

— Slušaj me dobro, Ernest Barn. Izgovoriš li jednu jedinu reč koja mi se neće dopasti, otvoriću vrata i tresnuću te ovom starom puškom po glavi. Jesi li me razumeo?

— Vilkins, ti si svedok — urlao je Barn — da me je ovaj stari vo uvredio!

Strpljenje starog bilo je na kraju. Gurnuo je ključ u bravu i otvorio vrata.

Barn je to iskoristio. Ustremio se na njega i oteo mu pušku iz ruke.

— Putujte u pakao svi zajedno! — vikao je izobličena lica i uperio sačmaricu u svu trojicu, koja su se nalazila pred njim.

Vajat je pucao s bedra, ne vadeći revolver. Nije imao drugog izbora. Metak je razmrskao desni Barnov lakat. Životinjski krik zaorio se zatvorom.

Vilkins izlete posrćući napolje. Rukom je stezao levu stranu grudi. Uspeo je da stigne do ivice trema. Međutim, sve je to bilo suviše i napore i uzbuđenja za njegovo srce zaraslo u salo. Uhvatio se rukama grčevito za stub i kliznuo na kolena.

Sada je Ernest Barn ćutao. Oči su mu sevale od gneva i bola. Hempton mu je u međuvremenu istrgao sačmaricu iz ruke.

— Vajat Erp! — ječao je Barn, a onda od jednom uzviknuo: — Vilkins, on i jeste Vajat Erp. Reci to i ostalima. — Zatim se oteturio u ćeliju na ležaj.

Vajat ga je hladno posmatrao.

— Da niste ubili lekara, sada bi mogao da dođe i previje vam ruku. Ali, u Vajtfejsu na žalost više nema lekara. Jedinog ste vi ubili.

Ernest Barn, boreći se nesvesti- com, prošaputao jedva čujno:

— Da, ubio sam ga. On je uvek bio protiv nas.

— Čuli ste ovo, šerife Hemptone — reče čovek iz Misurija muklo. — Zabeležite što je Barn rekao.

Vilkins je stajao nekoliko trenu- taka, držeći se za stub. Kada mu je Barn doviknuo šta da javi ostali- ma, trgao se i potrčao preko ulice u salun „Zlatni zapad“.

Tri bandita su još uvek stajala na tremu, držeći puške i posmat- rala ga radoznalo.

— Mister Hit, mister Hit — s mukom je hvatao vazduh debeli Vilkins. — Mister Hit, on je pucao na šerifa i nije lud. Šerif Barn tvr- di da je on doista Vajat Erp.

Preko lica Bronko Bila ponovo je preletela senka, a onda mu u uglu usana ponovo zaigra osmeh. Neko- liko sekundi je ćutke posmatrao Vilkinsa, zatim se uputio prema svom konju.

— Hajdete, momci, ovo nije grad za nas.

— Povećavamo na hiljadu i pet stotina — spremno reče Vilkins.

Na to Džeri Hit zastade i lagano okrete glavu. Na Vilkinsovo užasa- vanje i krajnje iznenađenje svojih prijatelja, rekao je hladno:

— Dve hiljade!

— To je suviše! — jeknu Vilkins.

— Dve hiljade, rekao sam.

Debeljko se obazre. Preko, na vratima šerifске kancelarije, stajao je Vajat Erp.

Veliki i opasan.

Držao je ruke prekrštene na gru- dima i mirno gledao Vilkinsa. Ovaj došapnu vođi bandita.

— Ol rajt, dve hiljade!

— Kada? — upita razbojnik pos- lovno.

Vilkins pokaza svojim debelim palcem preko ramena.

— Kada onaj čovek bude ležao mrtav u pesku.

— Za to se plaća hiljadu unap- red — rekao je Bronko Bil.

— Ne, rizik je suviše veliki. Ako vam dam hiljadu dolara, vi možete da odjašete, a ja da gledam u me- sec.

— Suviše si sumnjičav, ti crve iz brašna! Ali, kod mene to ne pali. Ili ćeš izbljuvati hiljadarku, ili ti odlazimo.

Vilkins se ponovo obazre, pa kada je maršala ponovo video na vrati- ma, siknu kao kobra i dade znak razbojnicima da pođu za njim u sa- lun.



Maršal iz Dodž Sitija stekao je tri nova neprijatelja. Neprijatelja, od kojih gore ne bi uspeo da nađe. „Odmetnik“ Bronko Bil je uzeo predujam od hiljadu dolara da ga ubije. Ko je ovog bandita pozna- vao, znao je da će učiniti sve da bi se dokopao druge polovine nagra- de.

Pinki Džordan, nekadašnji nad- zornik u zatvoru Fort Vort, prote- ran odande zbog razbojništva i premlaćivanja zatvorenika, uspeo je da za prilično kratko vreme zasluži toliko poternica u Teksasu, kao niko pre njega.

Džoni Havelok je bio poslednji član ove crne trojke. Bio je brat poznatog sudije Haveloka. I sam je u Bostonu studirao prava, ali je morao da napusti i studije i zavičaj zbog svojih mračnih poslova. Posle jednog puškaranja u Sent Luisu bio je zatvoren i izveden pred sud. Međutim, tako se vešto izvukao iz te afere, da je prošao bez kazne. Ništa nije moglo da se dokaže. Već godinama krstario je Zapadom i imao skoro isto toliko grehova na duši kao i ostala dvojica.

Bronko Bil igrao je na poslednju kartu. Mreža poternica, koja je godinama za njim raspisivana, sve se više sužavala.

Dve hiljade dolara!

To je bilo tačno što mu je sada bilo potrebno.

Vođa bande, Bronko Bil, mirno je razmišljao o tome kako da se otrese svoje dvojice partnera. Da sa njima neće da deli primamljivu i spasonosnu sumu, odmah mu je bilo jasno.



Noć se spustila. Vajat je već čitav sat ležao pritajen na svom strazarskom mestu na krovu. Čekao je Kornvola i Bradoka. Ako nisu saznali šta se dogodilo u gradu, možda će pokušati da oslobode Barna i ostale.

Pa čak i da su saznali šta se dogodilo, nije bilo isključeno da će pokušati da prodru u zatvor.

Posle pola jedanaest čuo je neki sumnjivi šum pored kapije. Odmah zatim, neka tamna senka prebacila se preko ograde.

Vajat je čekao. Imao je vremena. Bio je radoznao šta čovek smera i

kako namerava da prodre u šerifsku kancelariju.

Pakao! Čovek je izvukao nešto iz džepa? Maršal je napregnuo oči. Šta li je to moglo biti?

Zla slutnja ga je ispunila u trenutku kada je video da noćni posetilac diže sa zemlje težak kamen i zamahuje njime ka prozoru.

Čovek je bio suviše udaljen da bi Vajat mogao da skoči na njega sa krova. Zbog toga je bučno otkočio revolver i rekao promenjenim glasom.

— Baci kamen, momče!

Čovek je od straha ispustio kamen iz ruke.

Vajat skoči s krova.

— Helo, moj prijatelj Džilbert Bradok! To sam i pretpostavljao!

Razbojnik podiže ruku u nameri da baci predmet, koji je trenutak ranije izvukao iz džepa.

Međutim, u tome ga je blagovremeno sprečio maršal, udarivši ga snažno revolverom po glavi. Vajat je istrgao lupežu dva paketića dinamita iz ruke.

— Pakao! To ste baš lepo smislili! Mrtva usta ne govore. Ako biste ove u zatvoru digli u vazduh, onda je sve u redu. To vam neće proći. Polazi, brate!

Odvukao je Bradoka u zatvor. Sada je Vajtfejs imao šest zatvorenika.

Međutim, od ubice Kornvola nije bilo ni traga ni glasa. Vajat je sumnjao da je baš on vođa ove grupe. Zar je tim ljudima bilo stalo samo do mesta šerifa? To bi se teško moglo poverovati. Ko je posekao polja kaktusa? I zbog čega je Bili Blek morao da umre u pustinji?



Novi dan je svanuo. Sunce, koje se sa istoka peo preko horizonta, bacalo je narandžasto crvenu plamenu svetlost na glavnu ulicu Vajtfejsa.

U tavanској sobici gradske večnice upravo je ustajao istežući se čovek, koji je prespavao noć na gošlim daskama.

Bio je to Džubal Kornvol, predsednik Vajtfejsa. Imao je ključ od gradske večnice, kao uostalom i Vilkins i šerif, no pored tog ključa imao je još jedan od tavanске sobice.

Zarastao u bradu i upalog lica posmatrao je kroz umrljani prozorčić ulicu, koja je počela da oživljava.

Nastrešnica nad tremom zaklanjala mu je pola vidika. Još od juče bio je u gradu. Došao je zajedno sa Bradokom, koji je uzeo na sebe da poseti zatvor. Dogovorili su se da ubaci dinamit u zatvor, kako bi zauvek učukali svoje saradnike. Džilbert Bradok nije uspeo. Kornvolu je to bilo jasno. Sigurno ga je u tome sprečio onaj stranac. Onaj prokleti stranac!

Pošto Kornvol sada nije mogao da uspostavi vezu ni sa kim u gradu, jasno, nije mogao da zna ko je neprijatni stranac.

Vreme je proketo sporo prolazilo. Izgledalo je da se dan nikada neće završiti.

Dole, u glavnoj ulici, ništa se nije događalo.

Zbog čega ljudi ne odlaze u salun „Zlatni zapad“?

Kornvol, koji je sve vreme motrio na ulicu, primetio je to još u toku prepodneva.

Ovu zagonetku uspeo je da reši tek u kasno popodne, kada je iz sa-

luna izašao visok momak sa puškom u ruci, sa velikim, crnim meksikanskim šeširom.

— Bronko Bil! — ote se ubici Kornvolu. Tračak nade probudio se u njemu. — Bronko Bil, on će sve to urediti mesto mene.

Kada se mrak spustio, napustio je svoje skrovište na tavanu i kao utvara se šunjaо po sporednim uličicama, sve dok nije došao do zaleđa svoje kuće.

Tek što je zakoračio na stepenice, koje su vodile do sporednog ulaza, kada se pojavi žena.

— Džub?

— Da, to sam ja, Kejt.

— Hvala bogu! Već sam premrla od straha. Reci mi, molim te, šta se dogodilo? Šta hoće taj čovek? Šta bi on mogao da ima sa tobom? Džim Blesdejl je bio ovde i rekao mi da maršal tebe i...

Kornvol, koji je već stupio u mračan hodnik, zastade kao ukopan.

— Maršal? — prekinuo je ženu.

— Koji maršal?

Žena se trže.

— Zar ne znaš? On je Vajat Erp!

Čovek se zgrči kao pod udarcem biča.

— On je Vajat Erp?

Izgovorio je to tako žustro, tako iznenađeno i sa takvom strepnjom, da se ženi steglo srce od zle slutnje.

Uhvatila je muža za desnu mišicu i grčevito ga stegla.

— Džub — rekla je drhtavim glasom. — Reci mi šta se dogodilo. Moraš mi to reći, inače ću presvisnuti od straha. Ova neizvesnost je užasna. Šta traži ovde taj čovek iz Kanzasa? Ja ga poznajem. Bio je u svoje vreme u Albikerku, kada su

gonili braću Rodžer. Jedan šerif, dva pomoćnika, dva teksaška rendžera i velika grupa dobrovoljaca gonila je braću Rodžer. Bez uspeha. On ih je sam našao i savladao. Stajala sam u glavnoj ulici i videla kako je Lata, najopasnijeg člana bande i njegovog brata Henka oborio na kolena. I to sam, Džub, sasvim sam. Nemaš nikakvih šansi protiv njega, ni ti, a sasvim sigurno ni tvoji prijatelji. Uvek sam ti govorila: dalje prste od Džilbertovih poslova. On je bandit. Sigurno te je uvukao u neki đavolji posao. Džub, moraš biti sasvim otvoren prema meni...

Kornvol samo grubo odgurnu ženu, tako da se zanela unazad i skoro pala.

— Ostavi me na miru!

Ušao je u sobu i ispod sofe izvukao škrinju okovanu gvožđem, otključao je i iz nje izvukao nekoliko svežnjeva novčanica.

Žena je stajala na vratima i posmatrala ga.

— Šta to smeráš? Uzimaš novac? Džub, ja te molim da misliš na to da smo štedeli pune dve decenije. Ti i ja. Nismo sebi dozvolili ništa, ama baš ništa. Ti si predsednik, a nemaš čak ni crno odelo! Džub, preklinjem te, misli na decu! I deca su trpela uz nas.

Pala je na kolena, ali je lice njenog muža ostalo tvrdo.

— Treba da me ostaviš na miru, rekao sam ti. Gubi se već jednom!

Natrpao je novac u džepove i otišao. Uplakano lice žene, njene molećive oči i molbe, sve ga je to ostavilo potpuno hladnim.

Džubal Kornvol iskrao se iz svoje

rođene kuće i šunjao sa svojim sopstvenim novcem kao lopov.

Poneo je sav novac koji je štedeo dvadeset godina. Poneo ga je s tim da ga potroši za jedan jedini minut. S namerom da ga da jednom razbojniku, da plati jedno ubistvo.

Ubistvo Vajata Erpa, maršala iz Dodž Sitija.

Kornvol je nameravao da uzme samo jedan mali svežanj novčanica. Međutim, kada je saznao ime čoveka protiv koga treba da najmi Bronko Bila, predsednik Vajtfejsa, poneo je sav svoj novac. Znao je da će Bronko Bil tražiti visoku sumu, ukoliko uopšte bude prihvatio posao.

Kornvol se šunjao ulicama kao senka i nestao u mraku trema kuće koja se nalazila nasuprot šerifskoj kancelariji.

Tamo preko je sada sedeo Ernest Barn. Šerif u svom sopstvenom zatvoru. S njim je bio u društvu Džilbert Bradok, koji je sa zločinačkim namerama došao u dvorište šerifske kancelarije, noseći dva patrone dinamita. I on se uhvatio u mrežu.

Šta li je bilo sa Vilkinsom? Verovatno je i on u buvari.

Sve ih je jednog za drugim, uhvatio i strpao iza katanca.

Stojeći tako pritajen kraj trema kuće puškara, Kornvol je prosiktao sebi u bradu:

— Ja ću te uništiti, Vajat Erp! Ja, mali, beznačajni predsednik u Vajtfejsu. Ja koji nisam ni poznati revolveraš, ni ozloglašeni razbojnik.

Ja, mali bedni predsednik opštine gradića na ivici pustinje, kome si ti pokvario veliki posao.

Predsednik opštine je uspeo nepromišljeno da dođe do dvorišta hotela u kome je odseo Bronko Bil. Kada je hteo da preskoči gomilu praznih sanduka, neko mu s leđa pokri oči šakama.

— Pogodi ko je ovde — šaputao je nečiji glas.

Kornvol je nekoliko sekundi stajao kao oduzet od straha, a onda skloni ruke sa očiju. Pri bleđoj mesečevoj svetlosti, prepoznao je ružno lice Džona Haveloka.

— Vidi, vidi, predsednik! Zar mi već nismo imali jednom čast pre godinu dana? Ili možda dve godine? Uostalom, to je sasvim svedjedno. U svakom slučaju stari smo poznanici.

To da je predsednik Kornvol tada stajao uz šerifa Hemptona, kada ga je ovaj proterao iz grada, da je jurio po gradu skupljajući dobrovoljce protiv Bronko Bila i njegovih ljudi, Havelok je izgleda sasvim zabravio.

— Šta tražite ovde, predsedniče? Donosite li možda lov?

Da li je bandit možda namirisao dolare?

Šta će biti ako ga sad momak ovde onesvesti, ubode nožem — niko živ to ne bi čuo. Ovaj Džoni Havelok je ubica i neće imati nikakvih obzira, ni milosti. Još pre dve godine je stari šerif Hempton imao u fijoci svog stola tri poternice za njim.

U svoje vreme! Svevišnji, u svoje vreme je predsednik Kornvol još bio čestit, ispravan čovek.

Ili...? Možda se još tada u njemu krio bandit, kakav je danas postao? Razbojnik, koga progoni najopasniji čuvar zakona, koga je ikada imao Divlji zapad.

Upravo Vajat Erp je stajao na suprotnoj strani! Negde duboko u podsvesti Džubala Kornvola uvrežilo se uverenje da protiv tog čoveka nema nikakvih šansi. Međutim, njegov razum to nije hteo da primi.

On će ga uništiti!

— Da, ja mogu da vam donesem novac! I to već sutra ujutru. Više nego što ste ikada od jednom zaradili, Havelok. Sutra ujutru ga možete imati.

Lagao je iz straha da bi mu ovaj razbojnik mogao oteti novac i ubiti ga.

U to se gore otvoriše vrata koja su vodila u dvorište.

Pri slaboj svetlosti lampe, pričvršćene za nastrešnicu, predsednik je prepoznao Viljama Hita.

Voda bande se isceri.

— He, ko nam to dolazi? Nije li to naš prijatelj, predsednik opštine?

— Da gazda, donosi nam dobre vesti — odgovori Havelok.

— Ulazi, predsedniče — reče kratko Bronko Bil i pođe prvi u hotel.

Kada su konačno seli za sto, jedan nasuprot drugog i Hit pred so-

bom video gomilu novaca, za trenutak je počeo da se bavi mišlju da likvidira Kornvola. Novac bi mogao da pokupi i izgubi se.

U takvom razmišljanju prekinuo ga je predsednik.

— Da ne biste došli slučajno na neku ludu misao, Hit, ja sam se obezbedio. Ostavio sam u pošti pismo za moju ženu. Ako sutra pre podne do devet ne budem kod kuće, ona će to pismo predati maršalu.

Hit ga pogleda začuđeno, a onda se isceri.

— He, pa ti uopšte nisi glup, predsedniče! Da nisi tako osušeni varoški uštogljenko, mogao bi biti veoma koristan član moje bande.

Džubal Kornvol se trže. Ni sam nije znao zbog čega je tog trenutka pomislio na svog oca, koji je bio tako ponosan na njega u svoje vreme u Frisku, kada mu je ponuđeno slobodno mesto u Los Anđelosu u koledžu.

A danas, eto, u kasnim noćnim satima sedi preko puta ozloglašenog razbojnika Bronko Bila i ovaj mu nudi mesto u svojoj bandi.

Kornvol je očajnički pokušavao da odagna te misli, ali uzalud. Stalno mu je pred oči izlazila slika njegovog oca u sivozelenoj uniformi oficira Južnih država sa velikim ordenom na grudima. Stari je poznavao generala Lija, jahao s njim kroz Džakarila dolinu za vreme krvavih borbi sedamnaestog oktobra...

— Ol rajt, Kornvol, u pravu si. Dakle, šta daješ kao predujam?

— Ništa, Hit, baš ništa, ali sve u trenutku kada sa najmanje tri metka bude ležao na prašnjavoj ulici.

Bronko Bil se ponovo nasmeja, a onda mu odjednom lice dobi ukočen, neprijatan izraz.

— U redu — brecnuo se. — Sada možeš da se gubiš. Teško tebi ako novac ne predaš na vreme, mislim odmah posle pucnjave.

— Kada ćete ga likvidirati?

Voda bande priđe vratima i besno ih otvori nogom.

— To ne znam. Sve zavisi. Moram da sačekam. Konačno, on nije ni kauboj, niti prokleti mali predsednik u nekom pustinjском gradiću...

Lice Džuba Kornvola dobilo je boju pepela. Ali je oćutao. Izašao je napolje, pogrbljen kao starac.

Visoki, mršavi bandit ga je i po drugi put preplašio, kada se iznenađeno pojavio iza velike bačve za kišnisu, skinuo šešir i podrugljivo se naklonio sve do same zemlje.

— Bila nam je čast, predsedniče.

Džub Kornvol napusti dvorište. Uspelo mu je da se neprimećen ponovo uvuče u sobicu u potkrovlju gradske većnice.

Na crnim bešumnim stopalima gazila je noć kroz nesrećni gradić prema istoku i usijanoj pustinji Ljana, kao da joj se užasno žuri da ustupi mesto novom danu.

Čovek iz Misurija stajao je na prozoru i kroz zavesu posmatrao ulicu. Blistav sunčani dan ponovo je obasjao žuti pesak. Plavo i bez oblaka, kao isečeno od svilenog papira, prostiralo se nebo nad malim gradom.

Ljudi su počeli svoj dnevni posao.

Kovač je već ravnomerno udarao čekićem. Više nije mislio na ono što je maršal rekao u gradskoj većnici, i ako je bio prvi, koji je tražio da ga ljudi saslušaju. Danas ga se cela stvar više nije ticala. Imao je svojih briga.

Mladi atletski građani Klondajka takođe je zaboravio sve što se dogodilo prethodnog dana. Zavukao je ruke duboko u džepove i zviždeći išao na posao.

Niko nije bacio nijedan pogled prema šerifskoj kancelariji. Nikoga nije zanimalo šta se tamo događa.

Svi su tačno znali da je Bronko Bil u gradu. Isti onaj Bronko Bil pred kim su se još pre godinu dana zatvarala vrata kuća, čije je prisustvo u Vajtfejsu bilo dovoljno da ulice opuste, da se građani klonu od kafana, da grad obamre.

On je sad bio tu, ali tu je bio i veliki protivnik.

Stari šerif, koji je na svoju ruku ponovo prikačio zvezdu, obišao je uveče sedam članova gradskog saveta, apelujući:

— Moramo da skupimo dobrovoljce, ljude koji hoće da se bore za zakon. Vajat Erp je zakon. Vi to svi dobro znate. Međutim, suviše ste velike kukavice da biste to hteli da priznate. Bronko Bil je u gradu. Ne znam da li je Kornvol bio toliko smeo da ga najmi, tek tu je. Vilkins je s njim pregovarao. Na žalost, Vajat Erp nema nikakve određene dokaze na osnovu kojih bi mogao da stavi iza brave Vilkinsa. Mi moramo da dejstvujemo. Ako Bronko Bil sa svojom bandom bude savladao maršala, Vajtfejs je gotov. Bronko Bil će tiranizirati grad i pretvoriti život ovde u pakao.

— Je li to Vajatova borba, ili naša? — pitali su ljudi. Odmah zatim dodavali su, izvlačeći se:

— Šta se sve to nas tiče? Šerif Hempton mora, naravno, Kornvola i ostale da stavi iza katanca.

Hempton, stari Hempton, koga su nedavno oterali, jedini čovek koji je stajao uz maršala.

— Šta hoće taj maršal iz Dodž Sitija ovde? Kada je već tu, onda je to njegova stvar i treba sam da se bori kao čuvar zakona...

Da, tako su se izvlačili svi u Vajtfejsu. Dobri, stari čovek nije uspeo. Istini za volju, Vajat Erp to nije ni tražio od njega.

Još u ranim jutarnjim časovima Vajat Erp je obišao dvorište Kornvolove kuće, zatim dvorište Džilberta Bradoka. Pretražio je čak i dvorište slepog starca.

Ono što je tražio, na žalost, nije našao.

Nalazio se već na putu ka šerifskoj kancelariji, kada mu se u paralelnoj ulici pogled zaustavi na zadnjoj strani gradske većnice. Za trenutak je zastao i razmišljao, a onda je produžio do ograde dvorišta gradske većnice.

Velika kapija bila je zaključana. Najverovatnije su se sva vrata na većnici zatvarala jednim ključem. Vajat odmeri pogledom drvenu ogradu. Bila je prilično visoka kao na starim farmama.

Nekoliko minuta kasnije maršal se obreo u dvorištu većnice i osmotrio nekoliko pomoćnih zgrada. Čudno, štale nije bilo. U svakom slučaju sva vrata su bila jednokrilna i zaključana i sve tri pomoćne zgrade imale su staklene prozore, kakvi se na štale nisu stavljali.

Oštre maršalove oči otkrile su nešto što ovom dvorištu nije pripadalo: otisak konjskog kopita. Tle u dvorištu bilo je čvrsto, tako da je otisak ostao samo na jednoj maloj peskovitoj površini.

Čovek iz Misurija priđe najnižoj od pomoćnih zgrada i oprezno otvori vrata. Prostorija je bila ispunjena starim stolicama i sanducima.

Vrata na drugoj zgradi su se teško otvarala. Šarke su bile zardale, jer ih sasvim sigurno, niko mesecima nije otvarao,

Znači, treća vrata!

Vajat ih povuče. Otvorila su se uz škripu. Ostao je da stoji kraj ulaza i skinuo šešir. Kročio je dva koraka unutra. Ništa. Već je hteo da napusti prostoriju, kada oseti miris kože i konjskog znoja. Ne razmišljajući mnogo, Vajat izvuče kolt iz opasača i zakorači unutra. Bilo je prilično osvetljeno, jer je prostorija imala dva prozora. Bila je potpuno prazna, alko se ne računa konj, koji je stajao u levom uglu. Dugonogi ždrebac je sada počeo da rže. Bio je to kulaš.

Iza vrata na ekseru visilo je sedlo. Sa dva brza pokreta čovek iz Misurija preseče remen na sedlu, a onda napusti prostorije gradske većnice.

Prokletstvo, gde li je Džub Kornvol? Zar je moguće da se nalazi u gradu?

Vajat nije imao vremena da to ispituje. Gradska većnica je prema dvorištu imala jedan jedini prozor — bio je to prozor dvorane za skupove, koji se nalazio nekoliko stopa od zemlje. Pošto je to bila jednospratna zgrada, okrenuta prema glavnoj ulici, Vajat Erp nipošto nije verovao da se predsednik tu sakrio. U svakom slučaju, zgrada je imala tavan, gde se obično u sličnim zgradama držao stari nameštaj. Tada je maršalu sinulo. Jedna prostorija u dvorišnim zgradama je već bila ispunjena takvim stvarima,

Međutim, ta tavanska prostorija nije imala prozor, bar ne prema dvorištu.

Razmišljajući o svemu tome, maršal se vratio u šerifsku kancelariju. Hempton podiže pogled. Odmah se moglo videti da je neraspoložen. Držao je sačmaricu u ruci i uporno piljio u pod.

Vajat skide šešir i uze sa stola lonče sa kafom, koje je stari šerif pripremio za njega. Pored toga, pojeo je i nekoliko zalogaja, a onda se uputio prema prozoru i gledao na ulicu.

U kancelariji je vladala mučna tišina.

I zatvorenici u ćelijama su bili mirni.

Jedino je Džilbert Bradok smatrao da treba da prekine mučnu tišinu.

— Hej, stari, lepo vreme danas, zar ne?

— Zaveži, lupežu — brecnuo se Hempton na njega.

— Mislio sam odlično vreme za putovanje u pakao.

— Ako se bude putovalo u pakao, Bradok, onda ćeš ti biti prvi putnik...

Razbojnik pride vratima ćelije.

— Smatrao sam da će naš veliki čovek ovde, da on danas ima nameru da umre. Doista divan dan za to, maršale.

Vajat uopšte nije obraćao pažnju na razbojnikove reči, nego je zapa-

lio cigaru, otvorio prozor i odškrinuo vrata.

— Da, maršale, pustite samo malo svežeg vazduha unutra. To je čak i na dan smrti veoma zdravo. U stvari, nikad se ne zna...

Stari Hempton naglo ustade i uperi svoju sačmaricu na Bradoka.

Džil se za trenutak ukoči, ali pošto je primetio da Vajat Erp uopšte ne obraća pažnju na njih, čak se ni jednom nije okrenuo, isceri se na starog.

— Nećeš se usuditi, šerife, da me ustreliš iza njegovih leđa.

Hempton procedi psovku kroz zube.

— U redu, vrati se na svoj ležaj, Džil inače će biti gužve.

Bradok se ponovo isceri i otpljunu.

Na to stari Hempton podskoči i snažno gurnu Bradoka pušcanom cevi u grudi.

Razbojnik zaurla od besa i bola.

Čovek iz Misurija je za sve vreme mirno stajao na prozoru.

Ernest Barn ga ni za trenutak nije ispuštao iz vida. Najzad više nije mogao da izdrži, nego je prosijtao kroz zube.

— Ovaj tip ima živce kao brod-ske konopce.

Tek tada se maršal iz Dodž Sij-tija lagano okrete i pogleda ga.

— Ne mogu a da vam se ne ču-dim, Barn. Kakva čudna primedba!

Jer vi ste taj koji ima jake nerve. Ili sam možda ja bio taj, koji je doktoru zario nož u grudi? Ne, to ste ipak bili vi. Doktor Flober je morao da umre, jer je tvrdio nešto što vama nije odgovaralo. Naime, tvrdio je da je neko na mene pucao s leđa. Predsednik opštine mora da je za vas izuzetno važna ličnost, jer ste smatrali da ga morate štititi čak i po cenu ubistva. Ili možda Kornvol zna nešto o vama?

Ernest Barn preblede. Grčio je pesnice, a hladne graške znoja orosile su mu čelo.

— Vi nećete živi napustiti grad, maršale. Nipošto i nikad.

— Na vama je da to ocenite — uzvрати Vajat nemarno. — Konačno, vi najbolje poznajete sve strelce iz zasede koje Vajtfejs ima. Daleko bolje od mene. No, ne zaboravite brzo reagovanje i prvi metak igraju važnu ulogu.

— Nećete vi imati posla samo sa jednim strelcem! U to budite sigurni.

— Jedan strelac? Ne, to bi čak bilo veoma glupo. Jer, dozvolićete, jednog jedinog strelca iz zasede sam prepoznao u deliću sekunde i taj razbojnik je sada ovde.

— Vi, bedni, prokleti...

Bradok ga je prekinuo, viknuvši:

— Zaveži već jednom svoja neoprana usta, prokletniče! Zar ne vidiš da hoće da te razjari i što više izvuče iz tebe?

U tom trenutku se Džilbert Bradok predstavio kao iskusni ovejani bandit. Ni traga od onog pogrbljenog, uplašenog momka, koji bez reči podnosi batine svog slepog oca.

Bradokovo upozorenje nije ništa pomoglo. Barna su izdali živci. Nije mogao da se uzdrži, a da ne govori.

— Bronko Bil je ovde, Erp. On će te likvidirati. Rastrgnuće te na komade.

— Zaveži već jednom — siktao je Bradok. — On samo čeka da se odaš.

Vajat, koji je u međuvremenu ponovo prišao prozoru i posmatrao ulicu, opet se okrete. Na usnama mu je zaigrao prezriv osmeh.

— Šta je, Džil, nervozan si?

— Ja? — Razbojnik se nasmeja glasno ali ne naročito uverljivo. — Ne, maršale, ja sam potpuno miran.

Barn priđe rešetkama i steže svoje oznojene šake oko metalne šipke.

— Da, sasvim je miran, jer zna da ćete vi biti likvidirani, Erp. Zna to tačno kao i ja.

— Zbog toga ste verovatno i vi tako mirni — rugao se maršal i ponovo okrenuo pogled prema ulici.

— Ne preostaje vam ni sat života — siktao je Barn. — Bronko Bil nije sam. Ima uz sebe još dva odlična momka.

— Da, oni će sigurno ući u isto-

riju Amerike — umeša se Hempton. — Havelok i Džordan su stvarno dva lupeža visoke klase.

— Mi imamo još prijatelja!

— Naravno, debelog, oznojenog Vilkinsa. Dragog Džeka, zar ne?

— Nemojte zaboraviti predsjednika opštine, kolega — reče čovek iz Misurija, ne okrećući glavu. — I on je u gradu. Njegov konj se nalazi u dvorištu gradske većnice.

Džilu Bradoku se ote psovka. Potajno se nadao da će im spas doći od Kornvola. Nipošto nije očekivao da će Bronko Bil učiniti nešto, nešto za njih u zatvoru. Ali, Kornvol, predsjednik, ima i te kako razloga da ih izvuče!

Vajat je oštro motrio ulicu, pre svega ulaz u hotel na suprotnoj strani.

U to mu Hempton pride sasvim blizu. Šaputao je tako tiho, da ga je samo maršal mogao da čuje.

Vajat ništa nije govorio.

— Ako je Kornvol zaista ovde, kao što kažete, onda imate protiv sebe četvoricu. Ukoliko se debeli Vilkins umeša, onda čak petoricu. Osim toga, ko zna, možda će bandu uspeti da pokrene još neke svoje prijatelje. Ja sam osedlao vašeg konja, maršale. On stoji spreman.

Vajat pogleda starog šerifa.

— Hvala, Hempton, ali to ne ide — odgovorio je isto tako tiho. — Prvo, ja to ne bih uradio kada bi napolju na mene čekalo i dvadeset

ljudi, a osim toga nema nikakvog smisla. Bežati ispred Bronko Bila? Ne, šerife, nipošto. Ne samo on, nego stotinu drugih lupeža bi me sledilo i negde likvidiralo.

Stari Hempton je shvatio. Konačno, dobro je poznavao Zapad.

Sa istoka je, kloparajući, dolazila poštanska kočija. Ušla je u glavnu ulicu.

— Dolazi iz Luboka svaka tri dana — reče Hempton tek da nešto kaže.

Kočija je dizala ogroman oblak prašine, koji se nekoliko minuta nije slegao. Zaprega se zaustavila nedaleko od šerifske kancelarije, na pedeset jardi, ispred pošte. Kada se prašina slegla, Vajat Erp ugleda preko na tremu jednog čoveka.

Bronko Bil.

— Ah — ote se Hemptonu — on dolazi. — Sitne graške znoja orosile su mu čelo.

Zatvorenici, koji su stajali uz rešetke ćelija u napregnutom očekivanju, nekoliko sekundi nisu izustili ni reči.

Prvi se oglasio Ernest Barn.

— Nebesa! — Povikao je iz sveg glasa. — On dolazi! Bronko Bil, zgrabi ga, sredi ga. Izbuši ga mecima, tog prokletog Erpa. Pronešetaj ga! Proketo policijsko njuškalolo!

Sada se i čelo Džila Bradoka orosilo znojem. Grčevito je stegao rešetke, a onda je iz njega provalilo kao bujica.

— Bronko Bil! Likvidiraj ga!

I ostali zatvorenici su kao po komandi počeli da uzvikuju:

— Bronko Bil! Bronko Bil!

Razbojnik, koji je na suprotnoj strani ulice već zakoračio niz stepenice trema, podiže glavu.

Ostao je da stoji tako nekoliko trenutaka, a onda kročio na ulicu.

Do tog trenutka nije ništa mislio. Naime, nije mislio na borbu, nego isključivo na novac koji je Džub Kornvol juče pred njega položio na sto. Na male, srebrne i zlatne gomi-
le novaca.

Ali sada dok je lagano silazio niz stepenice i prešao sedam jardi do sredine ulice, počeo je da razmišlja o nečem drugom.

Vajat Erp! To ime treba sada da uzvikne.

Vajat Erp? Pakao! Zar je sišao s uma? Taj čovek, preko puta, u šerifskoj kancelariji, izgleda da je doista čuveni maršal iz Dodž Sitija. Čuvar zakona, koji se obračunao sa Miltom Rajsom, Halom Flanaganom, Džimom Batlerom, Hogeterom, Kamberlendom i mnogobrojnim ozloglašanim banditima, maršal sa bantlajn specijalom? Čovek koji nepogrešivo puca sa obe ruke.

Misli su mu munjevito prolazile kroz glavu i tako ga obuzele da više nije bio svestan ničega oko sebe. Odjednom su iz podsvesti pohrlile bezbrojne činjenice, koje su se odnosile na Vajata Erpa. Džeri Vilijam

Hit, koji je sam sebe nazvao Bronko Bilom, rođen u gornjem toku reke Bronko, setio se hiljadu stvari koje je čuo o Vajatu Erpu.

Pre svega činjenice da je taj čovek jedan od najopasnijih, najbržih i najsigurnijih strelaca, koje je Zapad ikad imao.

Vajat Erp! — To ime mu je odzvanjalo u glavi i naterivalo mu jezu niz leđa.

Stajao je tako ukočen na sredini ulice. Najzad su mu se usne pokrenule, ali glas n... izlazio.

Na suprotnoj strani ulice otvorila su se vrata na šerifskoj kancelariji.

Izašao je napolje. Veoma visok, plećat, uspravljen. Hodao je sigurno i gipko.

Vajat Erp!

Bronko Bil je odmah ugledao veliki revolver na levoj strani. Bantlajn specijal sa kojim je čovek iz Misurija tako nepogrešivo pogađao cilj.

Bronko Bil je na dve kratke sekunde zatvorio oči. Imao je užasnu viziju: za nekoliko narednih sekundi ležaće ovde, u toplom pesku, nepomičan i mrtav.

Kada je otvorio oči, morao je da učini užasan napor da ne obori pogled na dole, pred neumoljivim maršalovim pogledom.

„Pinki je ovde“, pokušavao je sam sebe da umiri. „Pinki i Have-
lok. Oni imaju puške uz sebe.“ On je takođe držao svoju pušku, u ruci.

Vajat Erp je već zakoračio na ulicu. Delilo ih je najmanje dvadeset koraka. Rastojanje na kome ni jedan kolt ne pogađa sigurno.

„Moram da dejstvujem, da dejstvujem odmah“, dobovalo mu je u glavi.

Hteo je da podigne pušku.

— Hit! — odjeknuo je metalni maršalov glas glavnom ulicom Vajtfejsa.

Bronko Bil se trže.

— Slušaj me, Hit! Koliko da znaš na čemu si! Ovaj revolver ovde... — u magnovenju se u maršalovoj levisi našao veliki bantlajn.

Džeriju Hitu je zastao dah. Grom i pakao, kako je to moguće!? Da mu se možda ne priviđa? Bandit protrlja oči. Kao iz velike daljine čuo je glas čoveka iz Misurija... — ovaj revolver ima prilično dugu cev, Hit. Ovih dvadeset koraka nije nikakvo rastojanje za njega. — Istog časa odjeknuše dva pucnja jedan za drugim.

Na samo prst rastojanja od leve i od desne banditove čizme uskovitla se pesak. Usijano olovo zarilo se u meko tle.

Vilijam Hit je stajao kao okamenjen.

— Bronko Bil, Bronko Bil! — orilo se iz zatvora.

Bandit proguta pljuvačku.

— Odbaci pušku, Hit — upozorio ga je maršal.

— Ako to učiniš, Bil, ustreliću te

odavde! — začuo se iznenada jedan zapovednički glas, odozgo, sa tavana gradske većnice.

Džub Kornvol je otvorio mali prozor i proturio ruku s koltom.

Džoni Havelok je odmah pucao. Sve vreme je stajao u udubljenju hotelskog ulaza.

Smrtno pogođen, Džubal Kornvol se presamitio preko prozora. Ubicu su likvidirali njegovi plaćenici.

Bronko Bil se nije usudio da skloni pogled sa maršala.

— Dobro si postavio svoje strelce iz zasede — doviknu mu Vajat, a onda poteže i drugi revolver, govoreći:

— Vilkins, napred, izađite napolje na trem!

Prvo se čuo tresak. Sa prozora Fenerove radionice oružje je palo na daske trema, a onda je s podignutim rukama i lica bledog kao kreč, izašao na ulicu zamenik predsednika opštine.

— Šta vi uopšte hoćete, Erp? Ja sa ovom stvari nemam baš ništa. — Zatim je, shvativši da je rekao besmislicu, doviknuo izbezumljeno:

— Hit, pucajte već jednom!

Razbojnik je, međutim, kao hipnotisan i dalje piljio u veliki revolver u maršalovoj levisi.

Za to vreme je Vajat Erp ispod oka posmatrao okolne zgrade. Tražio je mesto gde bi u zasedi mogao da bude sakriven Pinki Džordan. Međutim, nije uspeo. Umirivao ga

je to što je znao da Džordan neće pucati pre svoga vođe.

— Reći ću ti odmah šta hoću, Vilkins. Napolju u pustinji Ljana, uzalud sam tražio polja kaktusa. Nigde ih nije bilo. Posećeni su i zatrpani peskom. Vrli predsednik Kornvol i njegovi prijatelji skovani su mračni plan da putnike koji su krenuli u Vajtfejs skrenu sa pravog puta. Stari trik, koji je korišćen još pre dvadeset godina. Ovog puta mnogo providnije. Smatram da je to bila ideja Džila Bradoka. A ti, Vilkins, ti pripadaš tim momcima!

— Ja, ovaj... ne — mucao je debeljo.

— Da, da i ti si u toj družini.

— Bronko Bil! Bronko Bil! — orilo se i dalje iz zatvora.

U to zagrmeše tri oštra hica jednan za drugim.

Hit se trže.

Strelac mora da je stajao iza njege, negde kod pošte.

To nikako nije mogao biti Pinki.

Sa balustrade „Santa Kruz” saluna sunovratila su se dva čoveka. Puške su pale kraj njih u prašinu glavne ulice.

— Ne moraš se okretati, Pinki — zaorio se preko ulice glas oštar kao sečivo. — I sa leđa sam te prepoznao!

Razbojnik Hit nije više mogao da misli. Mozak mu je bio kao parali-

zovan. Samo su mu dve reči bubnjale u glavi kao udarci teškog kovačkog čekića. Dok Holidej!

To mora da je Dok Holidej.

Užasna pretpostavka postala je stvarnost. Oštar glas je nastavio:

— Podi korak napred, Pinki. Hoću da vidim tvoja grbava leđa! Koliko da ne budeš u nedoumici, moje ime je Holidej! Džon, Henri Holidej!

Pinki Džordan je stajao kao okamenjen. Ni njemu nije bilo potrebno predstavljanje. Sinulo mu je samo delić sekunde posle vođe da je Dok Holidej tu.

Isto tako bilo mu je kristalno jasno da Vajat Erp drži na nišanu Džona Haveloka i Bronko Bila.

Povici iz zatvora su umukli.

I oni su takođe čuli pucnje, kao i ime čoveka koji ih je ispalio.

Pinki Džordan stupi napred i podiže ruke. Puška, koju mu je kockar izbio iz ruke, ležala je na tremu.

— Ovde leže dva tvoja druga, Bronko Bil — rekao je Holidej ledeno. — Divni prijatelji, kojima možeš da se ponosiš. Ne boj se nisu mrtvi. Samo ne mogu da pucaju.

Vajat Erp je već vratio svoj kolt u opasač.

— Podignite ruke u vis, Hit — rekao je tiho, ali sa nedvosmislenom pretnjom u glasu.

Razbojnik Bronko Bil je beskrajno dugo podizao ruke do iznad ramena.

Vilkins je drhtao celim telom, a onda gotovo kriknuo:

— Kukavice!

— Hempton — pozva Erp starog šerifa. — Otključajte treću ćeliju za ove bandite ovde. Napred, Hit, Vilkins, Džordan, Havelok!

Tri minuta kasnije sedeli su razoružani banditi u ćeliji uz svoje drugove.

Hempton je stajao raskoračen ispred vrata. Blistao je od zadovoljstva.

— Uopšte nisam znao da je Dok u gradu.

— Smejaćete se, Hempton — uzvрати mu Vajat — ali nisam znao ni ja.

Dok Holidej zapali cigaru i priđe bliže.

— Helo, maršale!

— Helo, Dok!

Pružili su jedan drugom ruke i snažno se rukovali.

— Prokletstvo — rekao je stari šerif, češući se iza uha — to se zove stići u pravi trenutak.

— On to uvek čini — reče čovek iz Misurija i pogleda niz ulicu.

U tom trenutku je ispred pošte stara poštanska kočija upravo kretala u pravcu istoka.

— Čekao sam vas ceo jedan dan u Luboku, maršale. Onda sam pomislio da vi nikad toliko ne zakašnjavate bez razloga. Rešio sam da se poslužim poštanskom kočijom dovde, a onda iznajmim konja...

— K R A J —

Čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske „Crtanih romana“ ako uplate na ček račun br. 657-1-155, NIP „Forum“. Novi Sad, po 1.— din. po svesci i ukupno 0,30 din za poštarinu.

- | | |
|----------------------------|-----------------------------|
| 1. Divlji vetar | 81. Uzvodno od Kalgarija |
| 2. Tajansiveni došljak | 82. Misterija u rudniku |
| 3. Bitka za ranč | 88. Zlato Ontarija |
| 4. Napad iz svemira | 91. Zamka |
| 5. Okean gori | 93. Srebrno sedlo |
| 6. Zamka za ublice | 94. Sin poglavice |
| 7. Crna lisica | 95. Krv i zlato |
| 8. Klopka | 96. Dvostruka klopka |
| 9. Zlato apača | 97. Dinamitaši |
| 10. Obračun u Teksasu | 98. Noću se puca |
| 11. Beli poglavica | 99. Maskirani jahač |
| 12. Posao za Karsona | 100. Karson na tragu |
| 41. Kolorado Kid | 101. Grad bezakonja |
| 42. Osvećenici | 102. Rat Dejvi Kroketa |
| 44. Potera | 103. Kansas dell pravdu |
| 45. Crni jahač | 104. Kidnapert |
| 46. Avetlnjski grad | 105. Karson i vrač |
| 47. Pacifik ekspres | 106. Konjokradice |
| 48. Zlatni ekser | 107. Patrola na Pekosu |
| 49. Roj Renk i provalnici | 108. Stranac u sedlu |
| 50. Poslednji od Džemsovih | 109. Pobuna u Meksiku |
| 51. Daltoni dolaze | 110. Dejvi Kroketa i pirati |
| 73. Miran grad | 111. Kansas protiv Samsona |
| 74. Napad na voz | 112. Hrabri narednik |
| 75. Na ratnoj stazi | 113. Napad na bar... |
| 76. Požar na jugu | 114. Slijuksi napadaju |
| 77. Pustlnjski saputnici | 115. Po cenu života |
| 78. Komančerosi | 116. Jahač iz Arizone |
| 79. Bitka za Dakotu | 117. Fantom visokih brda |
| 80. Šerif bez značke | |

118. Dejvi Krokot u opasnosti
119. Šerif se vraća
120. Ucenjivači
121. Unakrsna vatra
122. Tajna misija
123. Stranci na ranču
124. Ko je ubica?
125. Misuri u plamenu
126. Ratnički prolaz
127. Značka za hrabrost
128. Pljačkaši
129. Diližansa za Hjuston
130. Poslednji lov
131. Prolaz Karibu
132. Brži od najbržeg
133. Osvetnik
134. Salun
135. Močvara
136. Zemlja Komanča
137. Čejen
138. Žed za zlatom
139. Rukavica smrti
140. Banditova osveta
141. Nasilje
142. Rančerov sin
143. Bekstvo iz Jume
144. Čovek s koltom
145. Ovčar
146. Vođa karavana
147. Indijanski borac
148. Dug časti
149. Zakon kolta

150. Poslednji metak
151. Zasede kod Liti Neka
152. Kockar iz Alama
153. Duh rudnika srebra
154. Bandit s maskom
155. Žig srama
156. Kalamiti Džejn
157. San Francisco
158. Šerif bandit
159. Zaseda u Rinkonu
160. Srebrni kolt
161. Farma na Red Riveru
162. Lovci bufala
163. Levoruki revolveraš
164. Šerif iz Glenhorna
165. Poglavica Komanča
166. Grad bez zakona
167. Na ratnoj stazi
168. Bekstvo sa vešala
169. Karavan
170. Balada o koltu
171. Prognanik Lu
172. Begunac
173. Smrt u preriji
174. Do pakla i natrag
175. Osvetnik
176. Povratak u Grin Bes
177. Pohod na Atlantu
178. Čovek bez imena
179. Slomljena strela
180. Smrt na Rio Grande
181. Izvidnik
182. Krvavo jutro

ČETVRTKOM
U PRODAJI

PANORAMA



NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

PETI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U NOVEMBRU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN



**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠICA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

NOVEMBAR 1969.